

Count me

Een manier om mensen

in

mee te laten tellen

P. op't Hof
A. van Westen

Projectplan Voortraject *Edoekatie*

Een kunstopleiding voor studenten met een zeer intensieve hulpvraag

Mei 2008

*Kwaliteit is bereikbaar voor iedereen.
(motto ROC Zeeland)*

*Stay focussed on support needs.
(American Association)*

INHOUDSOPGAVE

0. Algemene informatie.....	5
1. Preambule.....	6
2. Samenvattend projectvoorstel.....	9
3. Geschiedenis.....	10
4. Projectdoel en resultaat.....	13
5. Projectbeschrijving.....	14
6. Financiering.....	18
7. Conclusie.....	19
8. Bijlage: Krantenartikelen over Space Station.....	20

ALGEMENE INFORMATIE

0.0

Het project VOORTRAJECT *EDOEKATIE* is een initiatief van Stichting Space Station in samenwerking met verschillende maatschappelijke organisaties.

0.1 Space Station is een samenwerkingsverband tussen Ariene van Westen en Philomene op't Hof. Doel is het opzetten van mogelijkheden op het gebied van kunst, educatie en recreatie voor mensen met een intensieve hulpvraag, dan wel via reguliere instellingen en organisaties.

0.2

MEE Zeeland is er voor alle mensen met een beperking (lichamelijke beperking, verstandelijke beperking, visuele beperking, auditieve beperking, chronische ziekte en mensen met autisme) en voor partners, ouders en/of verzorgers, familie, kennissen en medewerkers van andere organisaties. MEE informeert, adviseert, ondersteunt en biedt cursussen. Kernbegrippen binnen het werkveld van MEE zijn meeleven, meedoen en meedenken. Alle ondersteuning is gratis en zonder verwijzing beschikbaar.

0.3

In dit projectplan wordt ingegaan op een beschrijving van het project VOORTRAJECT *EDOEKATIE* (fase 1 van Project *Edoekatie*), het projectdoel en beoogd resultaat. Vooraf wordt inzicht verschaft in de opzet en resultaten van het toneelproject Space Station 1, 2 en 3. Space Station heeft bewijs geleverd dat een kunstopleiding voor mensen met een intensieve hulpvraag mogelijk is. Volledigheidshalve wordt het projectplan aangevuld met bijlagen die inzicht in de wereld van Space Station verschaffen. Deze bevatten niet alleen informatie over wat gedaan is, maar ook over waar we naar toe willen. De bijlagen hebben de vorm van krantenknipsels (ter verduidelijking van ons PR beleid). Van Space Station 1 en 2 is een digitale presentatie gemaakt die het creatieve proces van Space Station belicht in al haar facetten. U kunt de cd opvragen bij Philomene op't Hof (0111 643073)

0.4

Projectnaam: Voortraject Project Edoekatie

Projectontwikkeling en projectmanagement

Space Station:

P. op 't Hof, tel 0111-643073

philophof@hotmail.com

A. van Westen, tel. 0111-461384

goodwest@zeelandnet.nl

Adviseur MEE Zeeland

P. Ruitenbergh, tel. 0113-225000

p.ruitenbergh@meezeeland.nl

PREAMBULE

1.0

Dit projectplan beschrijft het voortraject van Project *Edoekatie*. Daarom zijn er vooraf, in de preambule, twee schrijvens opgenomen om inzicht te geven in het doel, de methodiek en het beoogde resultaat van Project *Edoekatie*.

1.1 Eerste Notitie project *Edoekatie*

*“Some men see things that are and ask why.
We dream of things that never were and ask Why not”*
J.F. Kennedy

Project *Edoekatie*

Edoekatie: wat behelst dat?

Het ontwikkelen en uitvoeren van een driejarige deeltijd kunstopleiding voor mensen met een intensieve hulpvraag in het regulier volwassen onderwijs. De opleiding zal vooral gebruik maken van theater maar ook van andere kunstvormen zoals muziek, dans, spel, poëzie, fotografie en schilderen. Het meeste wordt gewerkt met *doeken* als zintuiglijk materiaal. De lessen zijn in de vorm van toneelworkshops.

Initiatiefnemer Edoekatie: Space Station.

Project *Edoekatie* is ontwikkeld door Space Station, een duo team dat, met veel ondersteuning van MEE Zeeland, ruimte creëert voor mensen met een intensieve hulpvraag ten aanzien van culturele deelname.

Edoekatie: voor wie?

Voor mensen die naast hun talenten en levenservaring een intensieve hulpvraag hebben. Space Station benadrukt en werkt met de sterke kanten van ieder individu.

Edoekatie: hoe?

Door het aangaan van intensieve samenwerkingsverbanden met verschillende partners en het inzetten van alle kunstvormen, hoopt Space Station een opleiding te ontwikkelen die aansluit bij de behoeftes en het niveau van de leerlingen. In de opleiding staan zintuiglijke belevenissen centraal. Tekst wordt bijna niet gebruikt. *From text to texture* is een beknopte beschrijving van de methodiek. Doeken zullen een centrale plaats krijgen in Project *Edoekatie*. Financiën voor het project worden gezocht in het werven van gelden via fondsen en het bedrijfsleven. Ook wordt er een beroep gedaan op Europese fondsen.

Edoekatie: waarom?

De emancipatie is aan deze burgers voorbij gegaan. Er is net zoveel uitsluiting als 100 jaar geleden op het gebied van cultuurdeelname en regulier onderwijs. Bijna alle cultuurfondsen stellen dat preproductionele vaardigheden en activiteiten die niet tot een productie leiden niet in aanmerking komen voor subsidie. Dit resulteert in de volledige uitsluiting van mensen die (vooralsnog) geen voorstelling kunnen verzorgen. Het aanbod van educatieve programma's moet een gigantische sprong vooruit nemen om de achterstand in te halen en de uitsluiting te bestrijden.

Edoekatie: waarom nu?

Jongeren met een intensieve hulpvraag kunnen een beroep doen op een leerling-gebonden budget (het rugzakje) zodat de keuze tussen onderwijs in een reguliere setting of in het speciaal onderwijs in principe mogelijk is. Voor volwassenen is dit niet geregeld. Ze hebben nooit deelgenomen aan onderwijs in een reguliere setting. In dit pilot project willen we uitzoeken of het mogelijk is voor de volwassen leerlingen – met voldoende ondersteuning en bescherming – te profiteren van een kunstopleiding die past bij hun niveau.

Edoekatie: innovatief?

Er bestaat geen opleiding in een regulier onderwijsinstituut voor volwassenen met een intensieve hulpvraag. Dit initiatief begeeft zich op braakliggend terrein. Mensen met een meervoudige complexe beperking kunnen, zoals sommige organisaties stellen, over het algemeen geen onderwijs volgen. De reden is echter niet dat ze niet bekwaam genoeg zijn maar dat er geen aanbod en geen faciliteiten zijn. Edoekatie wil hier verandering in brengen.

Space Station vindt onderdak uitsluitend bij reguliere instellingen. Er wordt gesproken over leerlingen ipv bewoners of cliënten. Er wordt niet gevraagd naar een indicatiestelling van aspirant-leerlingen. Project Edoekatie gaat niet uit van een medisch model. 'T Gors en Stichting Zuidwester worden gevraagd om de leerlingen te selecteren voor deze pilot.

Edoekatie: samenwerkingsverbanden

Om Project Edoekatie te realiseren, wil Space Station samenwerken met MEE Zeeland, ROC Zeeland, Stichting 't Gors en Stichting Zuidwester.

Naast deze organisaties, wil Space Station samenwerkingsverbanden met andere kunstzinnige organisaties die zich inzetten voor de doelgroep ontwikkelen. Kennis en ervaring van belevenistheater in Nederland is geconcentreerd in 5 organisaties: Stichting Dot (Breda), De Lachende Zon (Noord Brabant, richt zich op mensen met een verstandelijke beperking en niet zozeer op mensen met een complexe beperking.) , Loco-motion (Amsterdam), Poppentheater Rensje's Ronsebonds (Heerenveen) en Rakmak. Ook worden raakvlakken gezocht met Kunstenaars & Co, de organisatie die kunstenaars detacheerde voor De Belevenis, een uitgaansgelegenheid die in 2006 voor twee weken werd opgebouwd.

Producten van Project Edoekatie

1. Workshops Edoekatie: het verzorgen van 120 workshops (over een periode van drie jaar) die aansluiten bij het niveau van mensen met een intensieve hulpvraag. Aantal leerlingen: tien. Aantal workshop begeleiders: 2. Plaats: ROC locatie. Duur workshop 2.5 uur.
2. Lesmateriaal: een handboek met uitwerkingen van 50 lessen , beschrijving van de leerdoelen en van de methodiek. Eventueel aangevuld met videomateriaal.
3. PR materiaal: brochure en wervingsmateriaal. Fotomateriaal.
4. Verslag: evaluatie en aanbevelingen.

1.2

Edoekatie

Met doeken kun je scheuren en trekken.

Doeken zijn een goed bindmiddel: ze binden en je kunt ermee verbinden.

Doeken zijn er in allerlei soorten en maten soorten van canvas tot katoen, van klein tot groot. Ze zijn verweven met ons bestaan.

Er zijn doeken voor de sier en doeken voor het bloeden. Je kunt er van alles bij voorstellen en

op projecteren.

Je kunt erop zitten of eronder duiken, ermee vlaggen of erop schrijven.

Doeken inspireren.

Doeken zijn flexibel: ze waaien met de wind mee en kunnen alle kanten op.

Doeken zijn kleurrijk: ze brengen kleur in het leven.

Doeken geven warmte af, ze beschermen

Doeken zijn tastbaar: ze roepen emotie in je op.

Doeken zijn plooibaar, je kunt ze kneden, vouwen en gladstrijken.

Doeken kunnen ruisen, ritselen en suizen

Doeken kunnen krimpen en uitlobberen, ze zijn rekbaar

Doeken zijn verplaatsbaar

Doeken zijn veelzijdig: je kunt er alles mee doen en maken.

Doeken zijn lichtvangers, betekenisdragers.

Doeken zijn goedkoop

Doeken zijn sensueel, doorschijnend, onthullend.

Doeken zijn mysterieus, verhullend en omhullend.

Doeken zijn meegaand of weerbarstig; zacht en stug – veelzijdig.

Doeken zijn internationaal: ze spreken alle talen en je vindt ze overal.

Doeken kun je spannen, sparen, kleuren, knippen, wassen, overkappen, oprollen.

Doeken inspireren.

Doeken zijn niet onkreukbaar: ze vormen en vervormen

Doeken zijn glansrijk, ze hebben iets teatraals.

Doeken behagen, ze zijn zwierig, zacht als zijde, eerlijk als katoen, stug als leer, natuurlijk als wol/katoen, dierlijk als viscose/leer

Doeken kun je draperen.

Doeken brengen de draden samen.

Doeken drogen tranen, ontsmetten, zijn om in te snotteren.

SAMENVATTEND PROJECTVOORSTEL

2.0 Vooraf

Project *Edoekatie* beoogt het opzetten van een reguliere kunstopleiding voor mensen met een zeer intensieve hulpvraag. Zo'n ambitie bevindt zich op braakliggende grond: een dergelijke opleiding bestaat nergens, voor zover wij weten.¹ De gangbare opinie is dat dit niet mogelijk is vanwege de beperkte verstandelijke vermogen van de eventuele studenten. Met het project Space Station is bewezen dat het beleven, meedoen, genieten en creatief bijdragen van mensen met een diep verstandelijke beperking of een meervoudig complexe beperking aan een kunstproject/opleiding die de zintuigen een belangrijke rol toekent in het vergaren van kennis en inzicht - is mogelijk. Momenteel is het tweejarige pilootproject "Space Station 3 – een toneelopleiding" gaande. De resultaten zijn nu al veelbelovend.

2.1 Samenvatting

Om Project *Edoekatie* te realiseren is een voortraject nodig.

Er is een pakket van 9 producten nodig voordat men de eerste student kan verwelkomen: producten op het gebied van beleid, lesmateriaal, beleidsdocumenten, assessment, intake protocol, de nodige sjablonen en een concept portfolio. Deze producten moeten ontwikkeld zijn voordat Europese en overheids- subsidies aangevraagd kunnen worden voor *Edoekatie*, juist om de aanvragen te versterken en te specificeren. Ook zijn de producten die onder Voortraject *Edoekatie* vallen nodig voor het overtuigen en activeren van relevante stakeholders – de student en diens vertegenwoordig(st)er en begeleid(st)er, het ROC, 't Gors, MEE, vertegenwoordiger(s) van het bedrijfsleven.

Het schrijven van een gedetailleerd projectplan en het formuleren van het onderwijscurriculum zijn twee van de belangrijkste stappen die gezet moeten worden, wil men project *Edoekatie* realiseren. Daarnaast zijn 6 producten nodig voordat men de eerste student kan verwelkomen. Deze producten zijn de *deliverables* van Project Voortraject *Edoekatie*.

2.2 Deliverables

Dit projectplan beschrijft het nut, omvang en urenoverzicht voor deze producten.

¹ De programma Mencap Essential Skills Award heeft veel van dezelfde uitgangspunten: "It is designed to prioritise those skills, which though essential to learners' increased dependence and dignity, have become marginalized in recent educational changes." Project *Edoekatie* is echter gericht op mensen met een meervoudig complexe beperkingen en bouwt op kunstzinnige belevenissen van de bedrijven dan de dag. De Mencap programma gebruikt alledaagse gebeurtenissen en uitdagingen als leerstof.

GESCHIEDENIS

“Space Station 3 wil aantonen dat, wanneer er een passend aanbod is, mensen met een meervoudig complexe beperking- net als iedereen- deel kunnen nemen aan het regulier onderwijs.”

3.1

Project Space Station 3 (SP3) is een vervolg op Space Station 1 (SP1) en Space Station 2 (SP2) welke plaatsvonden in 2006 en 2006-2007. Het kunstzinnige initiatief begon als een bewuste uitbreiding naar een nieuwe doelgroep vanuit het streven om dienstverlening voor iedereen toegankelijk te maken. Het project onderscheidt zich van vergelijkbare projecten doordat het zich richt op een groep mensen die doorgaans ontbreekt op cultuurpodia en wordt ontwikkeld als regulier aanbod. Space Station biedt ruimte: ruimte voor ontmoeting en ruimte voor de scheppende kracht in jezelf. Het behelst kunstzinnig bezig zijn op basis van gelijkwaardigheid.

Er wordt gewerkt met kunstvormen die zich uiten in kleur en geluid, beelden en beweging, dans en vooral spel. Theaterworkshops vormen het kloppende hart van Space Station. De theaterworkshops van SP1 en SP2 werden afgesloten met een diploma-uitreiking op de slotbijeenkomsten en het overhandigen van een op de persoon toegesneden digitale fotocollectie. De cursisten die zich veelal buiten de reguliere voorzieningen bevinden hadden nooit eerder een diploma ontvangen. Slotbijeenkomst van SP1 had als thema “Geslaagd”. Vlag en wimpel hingen op de dag van de diploma uitreiking demonstratief uit in de hal van het Zierikzeese Multifunctionele Centrum.

Een ieder die een certificaat in ontvangst nam had aangetoond:

- dat hij/zij in staat is actief mee te doen met toneel;
- dat hij/zij van toneel kan genieten;
- dat zij een introductie tot de klassieke muziek heeft meegemaakt en vooral van de live optredens heeft genoten;
- dat hij/zij van kleur in het leven kan genieten;
- dat hij/zij haar talenten kan delen met anderen;
- dat hij/zij anderen kan leren hoe zij het beste met hem kunnen communiceren;
- dat hij/zij een ster is.

3.2

Gemotiveerd door de verbluffende resultaten die de cursisten bereikt hadden en het enorme plezier dat alle betrokkenen beleefden, bleken er invalshoeken genoeg te zijn om een nieuw artistiek programma samen te stellen voor SP2.

Dansen op een vulkaan, languit in de woestijn liggen in een oase van rust, het oor te luisteren leggen bij (f)luisterpoëzie, op handen gedragen worden: het is slechts een greep uit de thema's die aan bod kwamen tijdens SP2. Stichting Dot uit Breda trakteerde de deelnemers op de belevingsvoorstelling Dabberlappen – een voorstelling die helemaal paste in het perspectief from text to texture dat wij aan het ontwikkelen waren. Er was ook een wintereditie waarin de cursisten in de watten werden gelegd en een lintjesregen waarin de cursisten door een landschap van lintjes werden gestreeld.

Digitaal beeldmateriaal werd gemaakt om inzicht te geven in de reizen door de ruimte die gemaakt zijn met de SP1 en SP2. Van de wervelende witte wereld met ijzige sneeuwstormen tot de warme geurrijke oorden waarin alles mogelijk was. Van een uitbundig mossel-feest in de sfeer van het Bruine Café tot zachte rimpelingen en ontwapende gestes die elkaar vonden tijdens de Workshop Dierbaar. Landschappen werden doorkruist en havens werden aangedaan

maar waar het ruimteschip ook landde, op één ding was het altijd uit: een warm bad van geur, kleur en klank waarin gewichtsloosheid ruimte geeft voor plezier en voor groei.

De prachtige resultaten van SP1 en 2 waren mede mogelijk gemaakt door het sterke netwerk dat de kerngroep omringde: betrokken en bekwame medewerkers van 't Gors vormden een constante en creatieve factor in het geheel: ouders gaven onmisbare steun en waardering; lokale muzikanten, een speltherapeut, een clown, een toneelduo, een grafisch ontwerper, allen leverden belangrijke bijdragen. Bedrijven en fondsen – VSB Fonds, CZ Fonds, Monuta Charity Fonds - Hotelcongrescentrum 'De Zeeuwse Stromen', TaxiCentrale Renesse, Airpack Zierikzee, Stichting Renesse, Zeelandia en Woningbouwcorporatie Zeeuwsland - zorgden voor de financiën. De directeur van Zeeuwsland was gastheer tijdens de opening van de fotopresentatie Beeldschoon en een presentatie over maatschappelijk ondernemen. Space Station 1 verzorgde 20 theaterworkshops van 90 minuten voor zeven cursisten met een meervoudig complexe beperking. Space Station 2 kon negen cursisten verwelkomen, een breder programma aanbieden en meerdere kunstvormen aan bod laten komen. Tijdens SP2 kreeg het initiatief aandacht van zowel de eilandelijke en regionale als wel de nationale media: Space Station werd erkend als kunstzinnig, innovatief en succesvol door verschillende zorginstellingen, door theatermakers en door vakbladen in de zorgwereld.

De projecten Space Station 1 en 2 hebben in alle opzichten voldaan aan de doelstellingen richting de cursisten en de subsidieverleners. Daarnaast zijn waardevolle contacten gelegd met partners in de zorg- en welzijnswereld alsmede in het bedrijfsleven en in de artistieke wereld. Steeds meer artiesten geven te kennen dat ze belangenloos in SP willen investeren. Het lokale bedrijfsleven heeft in ons geïnvesteerd en blijft in gesprek met ons. Een tentoonstelling over maatschappelijk ondernemen op Schouwen-Duiveland heeft plaatsgevonden. Doel was om een forse impuls te geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en om de winst van waarden in te zetten voor maatschappelijke projecten zoals Space Station.

Er is een PowerPoint presentatie gemaakt voor gebruik tijdens voorlichtingsbijeenkomsten. Deze dient als hulpmiddel tijdens de uiteenzetting van de visie, doelstelling en methodiek van SP1 en 2.

Het project schijnt - volgens de vakbladen - uniek te zijn: terwijl er 5 belangrijke belevingstheaters in Nederland zijn, is er geen organisatie die workshops biedt binnen een reguliere instelling – en dan nog in een serie van 20, voor dezelfde cursisten.

3.3

Project Beeldschoon werd ontwikkeld tijdens SP2 om ondermeer de kwaliteiten van de cursisten in beeld te brengen. Zoals de pers dat beschreef: “Geen zielig hangend hoofd of bemorste slab te zien. De foto's die in het kader van Beeldschoon gemaakt zijn focussen nu eenmaal niet op het onvermogen maar juist op de kwaliteiten die ze wel in huis hebben. Zoals ook de workshops op de kracht en de beleving van de mensen die meedoen, zijn gestoeld. “Ouders en vrienden van cursisten ervaren Beeldschoon niet als een leuk extraatje maar als een nieuwe dimensie. “Nooit heb ik zulke mooie foto's van mijn dochter gezien, in plaats van haar blik naar beneden en naar binnen gericht, kijkt ze nu vrij en frank voor zich uit”, aldus de moeder van Willeke.

3.4

Space Station 3 (SP3) onderscheidt zich van de vorige projecten door zich nu verder te ontwikkelen in de richting van een innovatieve kunstopleiding. "*Movement, meaning and metaphor*" zijn de kernbegrippen van SP3. Space Station 3 wil aantonen dat, wanneer er een

passend aanbod is, mensen met een meervoudig complexe beperking, net als iedereen, deel kunnen nemen aan het regulier onderwijs. Ook verschaft SP3 een educatief platform waar vaardigheden ontwikkeld kunnen worden voor die “echte” wereld.

De 40 bijeenkomsten zijn gegoten in de vorm van doe-het-zelf theaterworkshops. Ze bieden aan 13 *vaste* cursisten en zo'n 15 andere spelers (afkomstig uit de toneel- en kunstwereld, het vrijwilligerswerk, het sociaal-cultureel/instillingswerk) een magische wereld, tegen een achtergrond van kleur, licht en geluid. Mensen met minimale motorische mogelijkheden worden speels uitgedaagd hun ruimte te nemen. Het tastbare decor – iedere workshop anders - is speciaal ontworpen voor mensen die zintuiglijk beperkt zijn en een zeer intensieve hulpvraag hebben. Wie het landschapsdecor niet kan zien, kan het wel ruiken. Wie het niet kan horen, kan het aanraken. Wie het niet kan begrijpen, kan de saamhorigheid en live muziek als een warme deken om zich heen voelen. Door bij te dragen aan de workshops wordt het mogelijk voor de cursisten om een toneeldiploma te behalen. SP3 is theater dicht op de huid. De beweeglijke wereld van SP met haar heldere kleuren, warme lichten, rijke geuren en, onvermijdelijk, de ingebouwde vluchtroutes levert een ruim podium voor verdieping, innerlijke vrede, gemeenschap en welzijn. SP3 wil iets toevoegen aan de kwaliteit van het leven door een ‘landschap’ te creëren en een ‘gids’ te leveren voor reizen die de dagelijkse wereld te buiten gaan. SP3 creëert een landschap vol illusie, een droomoord waarin een ieder een belangrijke rol toebedeeld krijgt en waar er applaus is voor iedereen

Naast de theaterworkshops wordt het fotoproject Beeldschoon - dat focust op de kwaliteiten van de cursisten - verder ontwikkeld en landelijk tentoongesteld. De kunstvorm fotografie wordt ingezet om de beeldvorming rondom mensen met een intensieve hulpvraag een facelift te geven.

Tenslotte, met het oog op de langtermijn doelen van Space Station, wordt lesmateriaal dat aansluit bij de beleving van mensen met een intensieve hulpvraag voorbereid voor een kunstopleiding die ondergebracht zou kunnen worden in een reguliere onderwijsinstelling – het ROC bijvoorbeeld.

Voor zover ons bekend, zijn er elementen opgenomen in dit project die nergens anders in Europa te vinden zijn.

PROJECT DOEL EN RESULTAAT

“Wij kunnen slechts voorwaarden scheppen, een aanbod doen.”

A. Frolich

“Sommige deuren moet je open schoppen”.

Loesje

4.0

Mensen die uitgesloten zijn van reguliere onderwijs de mogelijkheid bieden om deel te nemen aan toegankelijk volwassen onderwijs in een reguliere omgeving. Dat is de belangrijkste doelstelling van het Project Edoekatie en het voortraject. Alle inspanningen van beide projecten moeten resulteren in een educatief aanbod dat aansluit bij het niveau van de studenten en dat draagvlak geniet onder alle relevante stakeholders.

Niemand buitenspel is een belangrijk pijler in het werk van Space Station. Inspanningen op het gebied van toegankelijkheid voor mensen met een intensieve hulpvraag zijn gericht op het uitvoeren van pilootprojecten en op het signaleren van vooral *mogelijkheden*. Het benutten en verspreiden van de kennis en ervaring die vergaard zijn gedurende de drie projecten van Space Station is een belangrijk doel van Voortraject Edoekatie. Na het beschikbaar maken van de inzichten, de ervaringen, het ontwikkelde lesmateriaal en de toekomstvisie worden maatschappelijke spelers uitgedaagd om een gezamenlijk product te ontwikkelen, met name een kunstopleiding voor het reguliere volwassen onderwijs. Die opleiding zal Space Station overbodig maken. Dat is, kort gezegd, het doel van het voortraject.

Het (voor)werk van Space Station heeft haar wortels in maatschappelijke ondernemen. Sinds 2006 heeft Space Station een aanzienlijke bedrag geworven en geïnvesteerd in de doelgroep. Zowel het bedrijfsleven als landelijke fondsen waren bereid te investeren in deze onderneming. Voortraject Edoekatie heeft als doel de inzet en belangstelling van het bedrijfsleven en de fondsen vast te houden zodat wij ze kunnen betrekken bij het project Edoekatie. Specifiek ten behoeve van Voortraject Edoekatie wordt een beroep op kennis vanuit het bedrijfsleven gedaan: er worden bijvoorbeeld een vertegenwoordiger van het bedrijfsleven en een vertegenwoordiger van een landelijk fonds uitgenodigd om zitting te nemen in de werkgroep als *business consultants*. Zij worden verzocht om de financiële haalbaarheid van het project te toetsen. Daarnaast dienen ze de culturele/maatschappelijke ondernemersgeest van alle betrokkenen aan te scherpen. Ook is het aan hen om uit te zoeken of het genereren van inkomsten een impuls kan krijgen. Met deze opzet wordt er getracht om de macht van de markt te combineren met de kracht van de mens en om de winst van waarden te oogsten.²

Het doel is een duurzaam en eigentijds product te ontwikkelen, met voor ogen de uitgangspunten van het Engelse Department of Health: *nothing about us without us*. De beperking van de studenten wordt gezien als een eigenschap, slechts een stukje van hun identiteit.

² Of, zoals Kofi Annan, het uitdrukte: *Leaders of government and business continue to have choices. So let us choose to unite the power of markets with the authority of universal ideals.*

PROJECT BESCHRIJVING

Stay focussed on support needs (AAMR)

5.0 Knelpunt

Er bestaat geen (kunst)opleiding voor volwassenen met een intensieve hulpvraag in een regulier openbaar domein. Door veroudering en langere levensverwachting van mensen met ernstig aangeboren en niet- aangeboren hersenletsel of functiebeperking, is er sprake van een groeiende markt en tegelijkertijd een gebrek aan aanbod.

Met invoering van het persoonsgebonden budget en de WMO werd een forse impuls gegeven aan marktgerichte initiatieven ten behoeve van mensen met een beperking.³ Omdat het financieel meer vraagt en gecompliceerder is, zijn er weinig initiatieven ten behoeve van mensen met een meervoudig complex beperking tot stand gekomen. Project *Edoekatie* en het bijbehorende voortraject richten zich op juist deze doelgroep.

Samenwerkingsverbanden

Partnerschappen en nieuwe samenwerkingsverbanden zullen nieuwe inzichten en expertise toevoegen om een educatief aanbod op het gebied van een kunstopleiding te ontwikkelen. 'T Gors, Stichting Fleuroja, Dagcentrum Brugzicht, Bureau Spelenderwijs en Stichting GeeVer ondersteunen het initiatief reeds en werken met ons samen. Stichting Zuidwester geeft aan dat een dergelijke initiatief op veel deelnemers kan rekenen.

Startdatum

Beoogde start en duur uitvoering initiatief: augustus 2008 – juli 2009

Quality assurance

Gegarandeerde kwaliteit speelt een belangrijke rol in het projectmanagement. Het project kan rekenen op advies en vakkennis van gespecialiseerde medewerkers van Mee Zeeland.

Kwaliteitseisen van het ROC ten aanzien van het lesmateriaal en van de organisatie en de uitvoering van alle opleidingen die onder hun verantwoordelijkheid vallen staan in voor het ontwikkelen van een product van hoge kwaliteit.

5.1 Toelichting op deliverables van het voortraject

1. Productoverzicht *Edoekatie*

Doel: het concretiseren van de voorstellen met betrekking tot Project *Edoekatie* naar product niveau om herkenbare kaders te scheppen voor de vier belangrijkste stakeholder groeperingen, te weten de culturele, educatieve, zorgbiedende en financiële investeerders.

Dit productoverzicht moet antwoord geven op de volgende vragen:

- welke producten worden ontwikkeld en geleverd onder project *Edoekatie*?
- wat zijn het doel, de doelgroep, de tijdsinvestering en de kwaliteitscriteria voor ieder product?
- welke activiteiten worden uitgevoerd om elk product afzonderlijk tot stand te brengen?
- in welke fase van het project vinden de activiteiten plaats?
- wat zijn de kosten van ieder afzonderlijk product?⁴

³ Zie overzicht van nieuwe initiatieven in Zeeland op de site van MEE Zeeland.

⁴ Hier wordt de methodiek van productbeschrijving - zoals dat ontwikkeld is voor sociale activeringstrajecten - door de Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) aangehouden.

Voor alle producten die beschreven worden, wordt eenzelfde formaat aangehouden dat is opgebouwd uit de volgende onderdelen: fase, product, doel, activiteiten, resultaat, kwaliteitscriteria, werkwijze, doorlooptijd, uitvoerder, toelichting.

Leverdatum: niet later dan 31 januari 2009

2. Convenant van samenwerking

Om *Edoekatie* te realiseren zijn samenwerking en expertise van veel verschillende organisaties nodig. Een eventuele productbeschrijving moet een brede draagvlak genieten binnen de multidisciplinaire samenwerkingsverbanden.

Om dit product, het convenant, tot stand te brengen zijn de volgende activiteiten nodig:

Contactlegging met de betreffende organisaties: o.a. MEE Zeeland, ROC, enkele bedrijven, 't Gors, Bosk etc.

De betrokkenheid en het benutten van deskundigheid van dagbestedingorganisaties zoals 't Gors moeten ervoor zorgen dat, wanneer het onderwijsprogramma aangeboden wordt, de afnemers de nodige ondersteuning en begeleiding kunnen krijgen. (Les van het verleden: leuke programma's opgezet door o.a. ROC: niemand kwam opdagen.) Om dit product tot stand te brengen, zijn de volgende activiteiten nodig:

- het samenstellen van een infomap voor betrokkenen
- het organiseren van 8 vergaderingen (over een periode van 16 maanden) voor uitwisseling, bewaking van doelen, streven naar consensus, creëren van draagvlak.
- het schrijven en (laten) ondertekenen van het samenwerkingsovereenkomst
- als onderdeel van het samenwerkingsovereenkomst een missie statement formuleren
- het benaderen en bezoeken van Friesland College en Tussen-in met het verzoek om relevante aanwezige kennis te delen.

3. Review van ideeën en wensen van *next-of-kin*.

Doel: het intensiveren van de relatie met *next-of-kin* met als uiteindelijke doel het verankeren van de kennis van ervaringsdeskundigen in project *Edoekatie*. Er wordt ook gestreefd om de studenten te assisteren met de stap van afhankelijke hulpbehoevende naar gelijkwaardige partner. De deskundigheid en wensen van *next-of-kin* – de belangrijkste belangenbehartigers van de beoogde studenten – moet vanaf het begin herkend en benut worden. De positie van de studenten en/of hun verwanten, zoals uit overheidswege beoogd wordt, “moet zo sterk zijn dat u over de gehele linie een serieuze gesprekspartner bent. Het gaat óók om zeggenschap op het beleid... We moeten er voor zorgen dat... ieder signaal, iedere klacht, iedere suggestie van een cliënt bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit...”

Om dit product tot stand te brengen, zijn de volgende activiteiten nodig:

- organiseren van een bijeenkomst waarin de *next-of-kin* geïnformeerd worden, opgeroepen worden om mee te denken en bij te dragen aan het ontwikkelen van het project *Edoekatie*
- individuele interviews met minimaal zes ouders en hun (volwassen) kind
- bundelen van ideeën en wensen in een eindrapport. (Inzichten uit dit rapport zijn zwaarwegend en moeten verwerkt worden in het projectplan *Edoekatie*.)
- verstrekken van informatie aan websites (en interactief communiceren) van belangenorganisaties zoals Bosk Zeeland, platform voor mensen met een beperking etc..

4. Literatuur studie

De literatuurstudie moet voorkomen dat het wiel opnieuw uitgevonden wordt. Al het relevante vakmateriaal (boeken, artikelen, films, documentaires) moet in beeld gebracht worden. Bijv.

- bestaande vergelijkbare projecten in binnen- en buitenland
- literatuurlijst op het gebied van kunst en educatie - bestemd voor docenten van project *Edoekatie*
- relevante en recente literatuur over mensen met een intensieve hulpvraag
- literatuur en/of kunst uitingen van mensen met een intensieve hulpvraag
- overzicht van nieuwe inzichten die gepresenteerd worden in landelijke symposia

De literatuurstudie veroorzaakt contacten en uitwisseling met buitenlandse onderwijs/zorg/welzijn- instellingen met gelijke ambities. Dit moet een internationale oriëntatie (belangrijk voor een eventuele subsidieaanvraag voor *Edoekatie* bij de Europese Unie) stimuleren.

Ook moet gekeken worden naar de toepasbaarheid van methodieken die ontwikkeld zijn voor kinderen met een intensieve hulpvraag.⁵

Daarnaast wordt er uitgezocht welke financiële stromingen, naast Europese gelden, iets zouden kunnen betekenen voor *Edoekatie*.⁶

5. Ontwikkeling van een concept assessment systeem voor studenten *Edoekatie*.

Het assessment systeem van *Edoekatie* moet op de persoon toegesneden zijn. Dit product bevat richtlijnen voor het zichtbaar maken van de kwaliteiten en competenties van de studenten. Het opstellen van student profielen vormt een belangrijk eerste activiteit in het ontwikkelen van het assessment systeem. De intake procedure valt ook hieronder. Niet de zwaarte van de beperking maar de mate van nodige ondersteuning (het AAMR model) zal het uitgangspunt bepalen..

Het ontwikkelen van dit product vergt nauw overleg en samenwerking met de onderwijs instelling (ROC). Het ontwikkelen van de beroepscompetenties moet voldoen aan de kwaliteitseisen van de ROC.

6. Portfolio ontwikkeling.

Voor het ontwikkelen van een concept portfolio tbv project *Edoekatie* zijn de volgende activiteiten nodig:

- opzetten en uitvoeren van een (voorbeeld) sociaal activeringstraject voor een prospectieve deelnemer (die momenteel deelnemer is aan SP3.) Het traject wordt aangeboden aan de deelnemer die het meest geïsoleerd is en die het minst acceptabel sociaal gedrag toont (dus niet aan degene die het zwaarst beperkt is: de zwaarte van de beperking is niet beslissend voor de mate van maatschappelijke integratie)

⁵ In het kader van de Samenwerkingsprojecten KDC's-Cluster 3 (koploperprojecten) is met financiële steun van OCW en VWS in de jaren 2001 – 2004 in bijna alle Regionale Expertisecentra cluster 3 samenwerking tot stand gebracht tussen cluster 3-scholen en kinderdagcentra. Vier werkgroepen hebben de kenmerken van *kinderen* met ernstig meervoudige beperkingen, de noodzakelijke randvoorwaarden voor onderwijs aan deze leerlingen, deskundigheidsprofielen van medewerkers en een curriculum op vier domeinen uitgewerkt. In samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen is de 'Vijfwijzer' ontwikkeld. De Vijfwijzer is een ontwikkelboek waarin een assessment (Inventarisatielijst kindkenmerken) en een curriculum voor leerlingen met ernstig meervoudige beperkingen zijn opgenomen.

⁶ In zijn nieuwejaars toespraak, bijvoorbeeld, stelde Minister Klink 10 miljoen extra beschikbaar voor patienten-, gehandicapten organisaties om de zorg te verbeteren. Uitgezocht moet worden of het zin heeft om een subsidieaanvraag in te dienen voor Project *Edoekatie*.

- traject wordt afgesloten met het samenstellen van een portfolio die de talenten en sterke eigenschappen en vaardigheden van de deelnemer in beeld brengt via foto's, rapportage en video.
- Het levensverhaal van de deelnemer wordt als bron van inspiratie en als richtinggever gebruikt in het samenstellen van de portfolio.

Dit product is wenselijk maar niet absoluut noodzakelijk. Het zou een voorproefje kunnen bieden van de resultaten van project Edoekatie.

Samen met het lesmateriaal en het projectplan voor *Edoekatie*, vallen deze producten onder de ontwikkelingsfase van project Edoekatie. Het betreft dus ontwikkelingskosten.

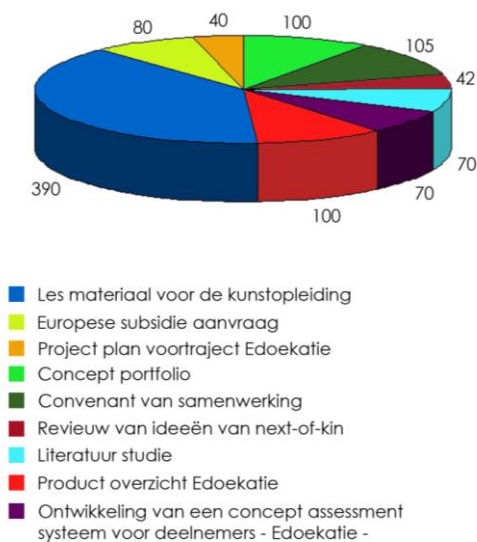
FINANCIERING

*The only limits are, as always, those of vision.
J. Broughton*

6.0

Project Voortraject Edoekatie kan niet uitgevoerd worden binnen de bestaande begrotingen van de betrokken organisaties. Om de begroting te dekken worden subsidieaanvragen ingediend. Naast activiteitenkosten van rondom 10,000 euro, is er een investering van bijna 1000 uur professionele inzet nodig. Hiervan zijn bijna 500 uren inmiddels gedekt: van Stichting ‘T Gors, Vrienden van Zuidwester, ROC Zeeland hebben we al toezeggingen binnen qua uren. MEE Zeeland wordt naar alle waarschijnlijkheid koploper op het gebied van professionele advisering.

Uren overzicht

Financiering van twee deliverables - lesmateriaal voor de kunstopleiding en voorbereiding subsidieaanvraag Europa – is gedeeltelijk gedekt.

6.01

In het kader van maatschappelijk ondernemen, heeft Advocatenkantoor PricewaterhouseCoopers een match gemaakt met Space Station op Beursvloer Zeeland voor het leveren van financiële diensten. Dit bedrijf is internationaal gezien toonaangevend voor financiële transparantie en integriteit. Hun belangeloze bijdrage zal sterk bijdragen aan het scheppen van financieel vertrouwen in een Europese context (nodig voor het vervolg projectplan).

Ook heeft Space Station tijdens Beursvloer Zeeland een match kunnen maken met De Stem/PZC. Dit bedrijf biedt journalistieke ondersteuning.

CONCLUSIE

Educare = to lead forth

7.0

Niet uitbuiting maar uitsluiting, is, volgens de internationale mensenrechtenactivist Jan Pronk, één van de grootse gevaren van deze tijd. Voortraject Edoekatie wil een eerste aanslag plegen op de systematische en eeuwenoude sociaal-culturele uitsluiting van volwassen mensen met een intensieve hulpvraag. Het project zoekt haar positionering binnen de wereld van gerechtigheid en openbare educatie, niet binnen de zorgcultuur, de welzijns wereld of binnen de wereld van charitatieve instellingen. Project *Edoekatie* moet een duidelijk mensenrechten perspectief ontwikkelen. Tijdens het voortraject wordt aandacht besteed aan de positionering binnen de kunstwereld en in het regulier onderwijs.

Space Station wil slechts een aanbod doen in de voorwaardenscheppende sfeer. Maar vervolgens hebben wij wel de ambitie om daarmee naar de Europese en landelijke subsidiegevers te gaan met de boodschap:

an offer you can't refuse.

P. op't Hof
A. van Westen

Bijlagen

Maatschappelijk ondernemen goed voor leefbaarheid

door Ali Pankow (PZC)

ZIERIKZEE – Zonder financiële steun van fondsen en het bedrijfsleven is het tegenwoordig nauwelijks nog mogelijk specifieke projecten voor zwakkeren binnen de samenleving van de grond te krijgen. Een concreet voorbeeld daarvan biedt het project Space Station van Sociaal Cultureel Werk (SCW) De Lichtboei in Zierikzee.

Het betreft belevingstheater voor mensen met een meervoudige handicap. Door middel van een specifiek ingerichte ruimte, licht en muziek worden via de zintuigen de creatieve mogelijkheden van de deelnemers gestimuleerd.

“Zonder u zou Space Station er niet zijn”, benadrukte sectormanager A. Klein-Zoutendijk van SCW De Lichtboei gistermiddag tijdens een bijeenkomst met de geldgevers. Zij trok het belang van maatschappelijk ondernemen breder dan alleen de ondersteuning aan Space Station. “Doordat de overheid zich steeds verder terugtrekt, wordt financiële steun van bedrijven en fondsen voor ideële organisaties als de onze steeds belangrijker om activiteiten te kunnen blijven uitvoeren”, aldus Klein.

Gevaar

“Het is wel jammer dat die noodzaak zich voordoet”, vindt woordvoester L. Zijlstra van het VSB-fonds regio Zeeland. Zij erkent het gevaar dat de gemeenten op den duur steeds minder geld beschikbaar stellen voor sociaal-culturele activiteiten die juist zo waardevol zijn voor de leefbaarheid. Het VSB-fonds tracht dit overigens te voorkomen door alleen een bijdrage beschikbaar te stellen als de gemeente zelf ook over de brug komt.

Onderscheid

C. Dogger en M. Koole van hotel- en congrescentrum De Zeeuwse Stroom in Renesse maken een duidelijk onderscheid tussen sponsoring en maatschappelijk ondernemen. “Bij sponsoring verwacht je iets terug of zie je de voordelen ervan voor je eigen bedrijf. Bij maatschappelijk ondernemen geef je gel aan een initiatief dat je goed vindt voor de samenleving en in het volledige vertrouwen dat het goed besteed wordt, zoals in dit geval van Space Station”, zegt Dogger.

‘Geef kleur aan je leven’ luidt het thema van het Monuta Charity Fund van deze landelijke uitvaart- en verzekeringsorganisatie. “Dat sluit zo mooi aan op de doelstelling van jullie project dat het verzoek om een bijdrage zonder aarzelen, is gehonoreerd”, motiveert H. Hoornweg de gift vanuit zijn organisatie. Hij voegt eraan toe dat Monuta zich als bedrijf weliswaar richt op uitvaart, maar zich ook bekommert om het leven dat daaraan vooraf gaat en om het feit hoe bewust mensen in dat leven staan.

Als andere voorbeelden van zaken die dankzij maatschappelijk ondernemen binnen deze regio kunnen bestaan, werden ook genoemd de producties van de Stichting Historische Spelen en het Streek- en Landbouwmuseum Goemanszorg in Dreischor.

-o-o-o-

Theaterworkshop gehandicapten
Space Station maakt indruk

door Piet Kleemans
(Provinciale Zeeuwse Courant van 13-01-2006)

ZIERIKZEE - Ze worden onthaald met een rode loper. Die ligt niet op de vloer, maar zweeft in de lucht zodat ze hem aan kunnen raken. In de ruimte die ze betreden klinkt klassieke muziek die als een warme deken om hen heen valt. Zintuigen spelen een hoofdrol tijdens Space Station, een theaterworkshop voor meervoudige gehandicapten. Een initiatief van Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei.

Het Multifunctioneel centrum in Zierikzee was gisteren het podium voor Space Station, een theaterworkshop voor meervoudig gehandicapten,
(foto Marijke Folkertsma)

Het is wennen in het begin. De begeleiders zijn vertrouwd, maar verder is alles anders: de ruimte, de muziek en het licht. Voor Chris is het spannend. Even te spannend. Hij verwijdert zich van de rond workshopleidster Philomene op 't Hof opgestelde groep, draait verlegen om zijn eigen as, maar wiegt met zijn hoofd wel mee op de maat van de muziek. Geen probleem bij Space Station. Niets moet en alles mag tijdens de workshop, bedoeld om hen die geen voor iedereen verstaanbare stem hebben die stem te geven. De deelnemers aan de workshop mogen dan meervoudig gehandicapt zijn, dat is niet meer dan een onderdeel van hun identiteit.

Stukje bij beetje breekt Op 't Hof de ban van het onbekende en weet de deelnemers aan de workshop – cliënten en begeleiders van het Gors, Arduin en woongemeenschap Fleuroja - de theaterworkshop in te trekken. Met behulp van een grote lap doorzichtige rode stof wordt een 'vriendschapsmuur' rond de kring opgetrokken. Een muur die door bijdragen van de workshopdeelnemers wordt versierd met allerlei attributen. Hans valt een bundel lichtgevende strengen ten deel, Joost ontvangt een pluim en Janny krijgt een stuk goudkleurige folie. Want, legt Op 't Hof uit, het is goud waard als je gewoon bent wie je bent.

Chris bekijkt het nog steeds van een afstand maar, ook hem weet Op 't Hof bij het groepsgebeuren te betrekken. "Jij kunt zo mooi dansen met je hoofd. Voor jou zetten we dansschoenen bij de muur. Koninklijke schoenen." Eén van de begeleiders toont de schoenen aan Chris en héél even breekt een glimlach door. Daarna gaat het gezicht weer op ondoorgroendelijk en onderzoekend tegelijk.

Zierikzeeënaar J. Buijze beleeft alles met een brede glimlacht. Hij is met zijn meervoudige gehandicapte zoon Rob (42 jaar) naar de workshop gekomen. "En ik zie gewoon aan Rob dat hij het naar zijn zin heeft. Hier. Hij kan het me niet vertellen, maar ik zie het aan zijn lichaamstaal. Aan zijn bewegingen. Ik vind dit ook een ontzettend leuk idee;"
P. Benschop van Mee Zeeland - een organisatie die mensen met een beperking ondersteunt en adviseert - is al even enthousiast. "Ik vind dit echt heel bijzonder. Vooral omdat deze groep gehandicapten meestal buiten de boot valt. Het feit dat deze workshop speciaal op hen gericht is, maakt het in mijn ogen tot een heel bijzonder project."

Eén van de Gors-begeleiders sluit zich daar volmondig bij aan. "Erg indrukwekkend. Het is zo ontzettend leuk dat deze mensen nu eens in het licht staan. Echt een heel goed initiatief."

Op 't Hof, die de workshop samen met een aantal vrijwilligers verzorgt, toont zich na afloop van de eerste sessie moe maar voldaan. "We hebben heel hard aan de voorbereiding van deze workshop gewerkt en dat heeft zijn vruchten afgeworpen. Voor mij is het echt een uitdaging om met iedereen contact te krijgen en dat is goed gelukt. Het is mij erg meegevallen." De gisteren gehouden workshop was de eerste in een reeks van twintig.

-o-o-o-

Bedrijven investeren in samenleving en eigen sociale gezicht

“Maatschappelijk ondernemen is winst voor iedereen”

ZIERIKZEE - Rustige muziek, vrolijke bewegende lichtkleuren in een witte tent en veel persoonlijke aandacht voor de deelnemers

Dat staat centraal bij Space Station, het project van Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei voor mensen met een ernstige meervoudige handicap. Een belangrijke financiële bijdrage voor het project is afkomstig vanuit het bedrijfsleven op Schouwen-Duiveland. Plaatselijke ondernemers die zich samen met de maatschappelijke organisatie De Lichtboei inzetten voor een socialere samenleving waarin plaats en aandacht is voor iedereen.

Space Station is een initiatief van Philomene op 't Hof uit Sirjansland en Ariene van Westen uit Renesse. Een vernieuwend project dat mensen met een meervoudige handicap weer in de samenleving brengt. "MEE Zeeland, Arduin en het Gors juichen het initiatief toe. Ze willen dat reguliere instellingen activiteiten voor deze doelgroep organiseren", vertelt sectormanager Adrienne Klein-Zoutendijk van De Lichtboei.

Space Station is een alternatief voor de dagvoorziening van meervoudig gehandicapten. Het project maakt de deelnemers weer zichtbaar in de samenleving. "Huis Fleuroja in Zierikzee heeft op dit moment weinig vrijwilligers. Ook daarom moeten de mensen weer zichtbaar worden. Want zonder vrijwilligers stopt alles", aldus Adrienne.

De Lichtboei vervult een voortrekkersrol voor maatschappelijk ondernemen op Schouwen-Duiveland. Maatschappelijk ondernemen houdt in dat bedrijven zich er steeds meer bewust van worden dat zij een rol kunnen spelen bij het creëren van een goed functionerende sociale en economische omgeving. Daarom zijn ze bereid hierin te investeren. Het Schouwse bedrijfsleven hand in hand met maatschappelijke organisaties voor een socialere samenleving, dat is de visie achter de inzet van sectormanager Adrienne Klein-Zoutendijk. De Lichtboei werkt al jaren samen met instellingen en organisaties op maatschappelijk en levensbeschouwelijk terrein. Adrienne ziet kans om het traditionele partnerschap uit te breiden door het benaderen van het lokale bedrijfsleven. Met bedrijven die willen investeren in de kwaliteit van de samenleving wil ze zaken doen. Aan financiers kan De Lichtboei publiciteit en een link met een innovatief, grensoverschrijdend initiatief bieden. "Het bedrijf investeert niet alleen in de samenleving waarin het gevestigd is, maar ook in haar eigen sociale gezicht. Winst voor iedereen", aldus Adrienne.

Gepast ontzag

Een multimediale presentatie over maatschappelijk ondernemen werd woensdag 18 januari getoond aan vertegenwoordigers van de financiers Hotel congrescentrum De Zeeuwse

Stromen, de CZ Groep, het Monuta Charity Fonds en het VSB Fonds. Het VSB Fonds steunt activiteiten op het gebied van kunst, zorg, educatie en participatie: "Waar de overheid het laat afweten, leveren wij een bijdrage", aldus vertegenwoordigster mevrouw Zijlstra. Cees Dogger van de Zeeuwse Stromen geeft aan dat zijn bedrijf geen vast beleid heeft voor financiering. "We willen meer doen dan een bordje bij het voetbalveld. Space Station is een bijzonder sympathiek project dat zonder bijdrage van het bedrijfsleven niet van de grond komt. Het is voor ons geen commerciële investering. Met gepast ontzag leveren we financiële middelen", zegt Dogger.

De contacten met het bedrijfsleven leggen Adrienne geen windeieren. De eerste twintig bijeenkomsten zijn financieel gedekt. Airpack Zierikzee leverde een belangrijke financiële bijdrage. Taxi Centrale Renesse geeft een impuls aan de continuïteit door zich nu al aan te melden als één van de hoofdsponsors voor het nieuwe seizoen dat in september van start gaat. Zowel bedrijfsleven, de financierende Fondsen en sectormanager Adrienne zijn het er over eens dat de verantwoording van de overheid blijft, ook nu andere financiële bronnen worden aangeboord.

Space Station geeft aandacht de kwetsbaren in de samenleving. Deelnemers worden benaderd op hun eigen bijzondere manier waarin veel persoonlijke aandacht, vrolijke kleuren en muziek de boventoon voeren.

(Foto: Brapa Magalingam)

-o-o-o-

Toneelworkshop voor mensen met een meervoudig handicap

(Artikel uit tijdschrift van BOSK.)

Space Station is belevingstheater dat zich richt op mensen met ernstige (meervoudige) beperkingen. De theater workshops bestaan uit een cyclus van twintig samenhangende workshops. In januari 2006 is de eertste Space Station van start gegaan, in september 2006 begint het nieuwe seizoen en volgt weer een serie workshops.

Space Station is theater dicht op de huid, intiem en rijk aan mime. Het tastbare decor geeft ruimte aan de verbeelding. Iedere beweging telt in een wisselbad van kleur, geur en klank. Space Station is baanbrekend voor wie leeft met een beperking. Het maakt de weg vrij voor culturele deelname. In alle workshops van Space Station zijn de hoofdrollen weggelegd voor mensen, die zelden een rol toebedeeld krijgen in het gangbare en experimentele toneel.

Belevingstheater

Adrienne Klein-Zoutendijk, Ariene van Westen en Philomene op 't Hof zijn de initiatiefnemers van Space Station. Ariene heeft al eerder gewerkt met mensen die niet zo zichtbaar zijn in de theaterwereld. In deze wereld zijn de voorstellingen vooral talig. Bij Space Station draait het om andere manieren van communiceren, bijvoorbeeld door muziek, stoffen, textiel en geuren. Bij de workshops wordt uitgegaan van de mogelijkheden van de deelnemers en niet van hun beperking. Het is belevingstheater, met een tastbaar decor en meer materialen om aan te raken.

Space Station wordt gelanceerd door Sociaal Cultureel Werk (CSW) De Lichtboei, te Zierikzee, en voor een groot deel gefinancierd door het bedrijfsleven.

Voor meer informatie, neem contact op met mevrouw A.T. Klein-Zoutendijk, sectormanager De Lichtboei, Telefoon (0111) – 412.075.

-o-o-o-

Toneel dicht op de huid met kleur, geur en klank

Applaus voor iedereen

17 april 2006 Ons Eiland. (Evenementen)

ZIERIKZEE - Applaus voor iedereen. Dat is het motto van de theaterworkshops Space Station iedere donderdagmiddag in het Multi Functioneel Centrum in Zierikzee. Met dit project biedt Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei een podium aan mensen die weinig zichtbaar zijn in het gangbare sociale en culturele verkeer.

De eerste serie van twintig workshops van Space Station richt zich op mensen met een meervoudig complexe handicap. In het kader van hun dagbesteding komen zij met een aantal begeleiders naar Space Station. De middagen staan ook open voor familieleden, vrienden en andere belangstellenden. Space Station is een initiatief van Philomene op 't Hof en Ariene van Westen. Samen met de nodige vrijwilligers maken zij van iedere workshop een levendig gebeuren.

Space Station is toneel dicht op te huid. Tijdens de workshop afgelopen donderdag werd er gebruik gemaakt van de eeuwen oude gewoonte van het voetenwassen. Het is een manier om de vreemdeling welkom te heten. De vreemdeling die een lange reis achter de rug heeft. Het is een manier om tegen een gast te zeggen: "U bent welkom. Voor ons bent u een koninklijke gast. Wij willen uw voeten wassen." Voeten wassen komt voor in alle culturen en godsdiensten. De katholieke kerk gebruikt het symbolisme op Witte Donderdag.

Space Station zet alle zintuigen op scherp en stimuleert zodoende de creativiteit van de deelnemers. Theater wordt gepresenteerd als levende lichaamstaal. In de thema's komen de namen van de mensen terug, de dagelijkse handelingen, de seizoenen, maar ook meer abstracte elementen die verband houden met het beeld van jezelf, je keuzeruimte of het experimentele theater van Samuel Beckett. "Dit is toneel dicht op de huid", leggen de workshopleiders uit. "Elke beweging telt, in een wisselbad van kleur, geur en klank. "De deelnemers mogen dan meervoudig gehandicapt zijn, dat is niet meer dan een onderdeel van hun identiteit. "Binnen een individu," weet de Space Station groep, "bestaan beperkingen tezamen met sterke kanten. Deze sterke kanten staan centraal tijdens de workshops."

-o-o-o-

Space Station is kunst op basis van gelijkwaardigheid

Door Esme Soesman, PZC

"Geef me lege ruimte, dan kan ik toneel maken", haalt Philomene op't Hof literair theoreticus Peter Brooks aan. Daarmee raakt ze aan de gedachte achter Space Station., een project dat ze opzet voor Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei.

Met onder andere schrijver Samuel Beckett als inspiratiebron werkt op't Hof aan de totstandkoming van theaterworkshops voor mensen met een meervoudige complexe handicap: kunstzinnig bezig zijn met vooral zintuiglijke middelen. "Op basis van gelijkwaardigheid."

Een rolstoeler en een armetierig violist voeren een minimaal gesprek op een straathoek. Niet de woorden en gebeurtenissen zijn in het werk van de van oorsprong Ierse Beckett van belang, maar de personages in een minimalistische setting. Hij" bevolkte en vermengde zijn eenvoudige scenario's met spelers, geuren en geluiden die door andere schrijvers vermeden worden", omschrijft de eveneens uit Ierland afkomstige op't Hof. Het is zo een beetje wat de inwoner van Sirjansland voor ogen heeft met Space Station. Iets doen met weinig: als een snoezelruimte op het toneel. Uit het boek van Saskia Egging en Thom Schrijer (Ik krabel en ontkom) plukt ze de tekst "Vanochtend ben ik opgestaan in vijfentwintig kleuren". Zet iemand op het toneel en laat een ander kijken of voer vijfentwintig kleuren aan, die de deelnemers kunnen beleven. "Dan heb je al toneel."Op't Hof studeerde in haar geboorteland sociale wetenschappen. Als dertiger pakte ze, gedreven door liefde, aan de Londense universiteit de studie Engels op.. Literatuur lag en ligt haar nauw aan het hart. Ierse auteurs als Beckett en James Joyce behoren tot haar favorieten. Evenals Shakespeare, waarmee ze zich uiteindelijk specialiseerde. En nee, die liefdes van haar zijn niet strijdig met elkaar.

Strijdtoneel

Shakespeare zit als een spin in zijn web, omschrijft op't Hof. Aan de hand van zijn werk, kun je alles terugvinden. Ze verhaalt aan het ontroerende tweetal in *All that Fall* van Beckett dat een – zeer moeizame – reis aflegt tussen trein en thuis. De straat als strijdtoneel van deze tijd, legt op't Hof een verbinding tussen de in 1989 overleden Beckett en de zestiende- eeuwse Shakespeare – die via koningsdrama's zijn strijden streed. In beider werk ziet op't Hof heldendom terug. In een *King Lear* die, ontdaan van al zijn macht, zichzelf ontdekt. Maar ook in de personages van Beckett, omdat ze vastberaden hun weggetje blijven volgen.

Het is wat de literatuur- en theaterliefhebber intrigeert, zoals ook het geven van een stem aan mensen die het aan een stem ontbreekt meer en meer haar ding lijkt te worden. Tot twee keer toe trok de Sirjanslandse de afgelopen paar jaar met een stuk van Shakespeare de straat op. Voor de rechtbank in Middelburg werd eind 2002 een scène uit *De Koopman van Venetië* opgevoerd, als protest tegen de dreigende uitzetting van een asielzoekergezin. Vorig jaar kon bij het Zierikzeesche gemeentehuis naar een bewerking van *De getemde Feeks* worden gekeken waarmee tegen de (personele) gang van zaken bij de Stichting Werkzaam werd geprotesteerd. Literatuur, of in brede zin kunst, als machtig instrument om jezelf te ontdekken en om de maatschappij om je heen te veranderen. Het is precies ook de stem die op't Hof mee wil geven aan de toekomstige deelnemers van Space Station. Kunstzinnig bezig zijn op bazig van gelijkwaardigheid. "Want mensen kunnen toevallig een handicap hebben maar ze moeten niet tot een kenmerk van hun identiteit gereduceerd worden", stelt de Ierse. Space Station is nog in voorbereiding. Op't Hof hoopt de workshops nog dit jaar te kunnen beginnen.

Space Station

EMG nieuws

Space Station is theater dicht op de huis, intiem en rijk aan mime. Het tastbare decor geeft ruimte aan de verbeelding. Iedere beweging telt in een wisselbad van kleur, geur en klank. Space Station is baanbrekend voor wie leeft met een meervoudig complexe beperking.

De laatste toneelworkshop van Space Station van december stond in het teken van sneeuw en kou, een witte wereld. De Space Stations bemanning hadden zich uitgedost in witte kledij, het toneel werd belicht door ‘black light’ en witte meeuwen bewogen zich in de luchtstroom. Een witte tent, matrassen afgedekt met witte donzige hoezen, zelfs de normale grijze stapelstoelen voor ‘het publiek’ waren voorzien van een wit hoesje: alle attributen hielpen mee om een sprookjesachtige witte wereld te scheppen.

Bij binnenkomst werden de deelnemers gehuld in witte doeken, zelfs grootmoeders’ witte gehaakte kleedje, gordijnen en spreien waren onder het stof vandaan gehaald om dienst te doen zodat alles en iedereen het gevoel kreeg mee te spelen. De deelnemers werden met ietwat plechtige muziek langs een doek met gaten geleid, een soort witte ‘tastmuur’ waar de vrijwilligers met hun gezicht doorheen staken of met hun handen die zwaaiden, gestoken in puntige handschoenen. Er was live pianomuziek, die als een rode – in dit geval witte – draad door de ‘voorstelling’ heenliep.

Om nog wat meer in de stemming te komen, werd eerst een spelletje gedaan. De deelnemers konden door creatief materiaalgebruik het ‘gekraak’ van sneeuw beluisteren of zelf ten gehore brengen. Er werd door een Schouws echtpaar in klederdracht een zelfgeschreven verhaal verteld in de streektaal. De toehoorders die dit dialect niet kenden, hadden behoorlijk wat moeite dit te volgen. Vervolgens werd de inwendige mens versterkt door middel van chocomel met slagroom en bolussen met poedersuiker. En als klap op de vuurpijl werd er door middel van een luchtkanon ‘sneeuw’, d.w.z. kleine stukje verpakkingsmateriaal de menigte ingeschoten. Ziet u de bende die daardoor ontstond voor u?

Iedereen ervoer de workshop als een ware belevenis.

Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei te Zierikzee

Meer informatie: Ans Eilers, secretaris Space Station.

Contactpersoon Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei: Drs. A.T. Klein-Zoutendijk, sectormanager. Telefoon 0111 – 412075 of 06-33310946.

Een heerlijk dakje

(Ons Eiland)

Ze vond het een heerlijk dakje. De rode “loper” die vrijwilligers omhoog hielden bij de start van Space Station inspireerde Janny direct om eronder te gaan zitten. Zij is een van de deelnemers aan het theaterproject voor meervoudig gehandicapten dat vorige week van start ging in het Zierikzeesche MFC. Op de foto Willeke Dokman met haar moeder.

-o-o-o-

SPACE STATION

Theater voor mensen met een meervoudige beperking . (Tijdschrift van MEE Zeeland)

Bij Space Station kunnen mensen met meervoudige beperkingen zelf aan theater doen. Dat is nieuw, uniek en tot nu toe succesvol. Space Station opereert binnen het programma van het Sociaal Cultureel Werk “De Lichtboei” in Zierikzee.

De deelnemers mogen dan meervoudig gehandicapt zijn, dat is niet meer dan één onderdeel van hun identiteit. Binnen het individu bestaan beperkingen tezamen met sterke kanten. De

sterke kanten staan centraal tijdens de serie workshops. Artistiek leider Ariene van Westen en coördinator Philomene op 't Hof zijn de drijvende krachten achter Space Station.

Eigen krachten in een andere omgeving

Ariene heeft in Utrecht vrijwilligerswerk gedaan en gezien dat mensen soms niet uit hun benauwde cirkel raakten. 'Als je mensen bij cultuur betreft, doorbreek je dit. Space Station biedt kwetsbare mensen met meervoudige beperkingen nieuwe mogelijkheden. Aan de hand van thema's ervaren zij hun kracht.' Philomene: 'Space Station is er voor de mensen zelf. Ze treden niet op voor anderen. Het moment zelf is het belangrijkste. Gewone handelingen worden een schouwspel.'

Ariene: 'We houden workshops waarin elke keer een ander thema centraal staat. Neem de dichtregel van Thomas Schrijer: 'Vanochtend ben ik opgestaan in vijfentwintig kleuren. "We spelen het opstaan, openen de gordijnen, ervaren het licht en donker, wassen voeten. Denk je maar eens in hoe dat is met deelnemers die nauwelijks praten of heel moeilijk bewegen."

Muziek is een niet te missen element

Ariene: "Er is altijd muziek bij. Elke keer hebben we een andere musicus; een trompettist, pianist, gitarist. In de workshops hebben de deelnemers invloed op het verloop. Er is veel aandacht voor interactie en communicatie. Het is een samenspel tussen de aanwezige mensen, professionals, vrijwilligers, begeleiders uit de zorg, maar ook ouders, broers en zussen.

Musici gezocht

Philomene en Ariene: „We hebben veel steun uit de samenleving. Wij zijn blij dat bedrijven Space Station sponsoren. Ook MEE Zeeland helpt ons. Op korte termijn sluiten we een samenwerkingsovereenkomst. Wij hebben nog wel behoefte aan mensen die een muziekinstrument bespelen en mannen die volop willen meewerken.

Wat we ook gaan doen is praten met het Zeeuwse Actions Speak Louder, van choreografe Charlette Lomans, waarin mensen met andere beperking optreden.

Onze plannen reiken verder dan Space Station nu. We willen de workshop ook elders promoten. We hopen dat weer nieuwe deelnemers zich aanmelden. In het Multifunctioneel Centrum in Zierikzee hebben we een prachtige zaal ter beschikking.

Wie meer over Space Station wil weten kan bellen met: De Lichtboei 0111 – 41 20 75 of met MEE Zeeland in Goes (Petra Benschop) tel. 0113 – 22 50 00.

-0-0-0

Maatschappelijk ondernemen goed voor leefbaarheid

door Ali Pankow (PZC)

ZIERIKZEE – Zonder financiële steun van fondsen en het bedrijfsleven is het tegenwoordig nauwelijks nog mogelijk specifieke projecten voor zwakkeren binnen de samenleving van de grond te krijgen. Een concreet voorbeeld daarvan biedt het project Space Station van Sociaal Cultureel Werk (SCW) De Lichtboei in Zierikzee.

Het betreft belevingstheater voor mensen met een meervoudige handicap. Door middel van een specifiek ingerichte ruimte, licht en muziek worden via de zintuigen de creatieve mogelijkheden van de deelnemers gestimuleerd.

“Zonder u zou Space Station er niet zijn”, benadrukte sectormanager A. Klein-Zoutendijk van SCW De Lichtboei gistermiddag tijdens een bijeenkomst met de geldgevers. Zij trok het

belang van maatschappelijk ondernemen breder dan alleen de ondersteuning aan Space Station. “Doordat de overheid zich steeds verder terugtrekt, wordt financiële steun van bedrijven en fondsen voor ideële organisaties als de onze steeds belangrijker om activiteiten te kunnen blijven uitvoeren”, aldus Klein.

Gevaar

“Het is wel jammer dat die noodzaak zich voordoet”, vindt woordvoester L. Zijlstra van het VSB-fonds regio Zeeland. Zij erkent het gevaar dat de gemeenten op den duur steeds minder geld beschikbaar stellen voor sociaal-culturele activiteiten die juist zo waardevol zijn voor de leefbaarheid. Het VSB-fonds tracht dit overigens te voorkomen door alleen een bijdrage beschikbaar te stellen als de gemeente zelf ook over de brug komt.

Onderscheid

C. Dogger en M. Koole van hotel- en congrescentrum De Zeeuwse Stromen in Renesse maken een duidelijk onderscheid tussen sponsoring en maatschappelijk ondernemen. “Bij sponsoring verwacht je iets terug of zie je de voordelen ervan voor je eigen bedrijf. Bij maatschappelijk ondernemen geef je gel aan een initiatief dat je goed vindt voor de samenleving en in het volledige vertrouwen dat het goed besteed wordt, zoals in dit geval van Space Station”, zegt Dogger.

‘Geef kleur aan je leven’ luidt het thema van het Monuta Charity Fund van deze landelijke uitvaart- en verzekeringsorganisatie. “Dat sluit zo mooi aan op de doelstelling van jullie project dat het verzoek om een bijdrage zonder aarzelen, is gehonoreerd”, motiveert H. Hoornweg de gift vanuit zijn organisatie. Hij voegt eraan toe dat Monuta zich als bedrijf weliswaar richt op uitvaart, maar zich ook bekommert om het leven dat daaraan vooraf gaat en om het feit hoe bewust mensen in dat leven staan.

Als andere voorbeelden van zaken die dankzij maatschappelijk ondernemen binnen deze regio kunnen bestaan, werden ook genoemd de producties van de Stichting Historische Spelen en het Streek- en Landbouwmuseum Goemanszorg in Dreischor.

-o-o-o-

Theaterworkshop gehandicapten **Space Station maakt indruk**

door Piet Kleemans
(Provinciale Zeeuwse Courant van 13-01-2006)

ZIERIKZEE - Ze worden onthaald met een rode loper. Die ligt niet op de vloer, maar zweeft in de lucht zodat ze hem aan kunnen raken. In de ruimte die ze betreden klinkt klassieke muziek die als een warme deken om hen heen valt. Zintuigen spelen een hoofdrol tijdens Space Sttation, een theaterworkshop voor meervoudige gehandicapten. Een initiatief van Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei.

Het Multifunctioneel centrum in Zierikzee was gisteren het podium voor Space Station, een theaterworkshop voor meervoudig gehandicapten,
(foto Marijke Folkertsma)

Het is wennen in het begin. De begeleiders zijn vertrouwd, maar verder is alles anders: de ruimte, de muziek en het licht. Voor Chris is het spannend. Even te spannend. Hij verwijdert zich van de rond workshopleidster Philomene op 't Hof opgestelde groep, draait verlegen om zijn eigen as, maar wiegt met zijn hoofd wel mee op de maat van de muziek. Geen probleem bij Space Station. Niets moet en alles mag tijdens de workshop, bedoeld om hen die geen voor iedereen verstaanbare stem hebben die stem te geven. De deelnemers aan de workshop mogen dan meervoudig gehandicapt zijn, dat is niet meer dan een onderdeel van hun identiteit.

Stukje bij beetje breekt Op 't Hof de ban van het onbekende en weet de deelnemers aan de workshop – cliënten en begeleiders van het Gors, Arduin en woongemeenschap Fleuroja - de theaterworkshop in te trekken. Met behulp van een grote lap doorzichtige rode stof wordt een 'vriendschapsmuur' rond de kring opgetrokken. Een muur die door bijdragen van de workshopdeelnemers wordt versierd met allerlei attributen. Hans valt een bundel lichtgevende strengen ten deel, Joost ontvangt een pluim en Janny krijgt een stuk goudkleurige folie. Want, legt Op 't Hof uit, het is goud waard als je gewoon bent wie je bent.

Chris bekijkt het nog steeds van een afstand maar, ook hem weet Op 't Hof bij het groepsgebeuren te betrekken. "Jij kunt zo mooi dansen met je hoofd. Voor jou zetten we dansschoenen bij de muur. Koninklijke schoenen." Eén van de begeleiders toont de schoenen aan Chris en héél even breekt een glimlach door. Daarna gaat het gezicht weer op doorgrondelijk en onderzoekend tegelijk.

Zierikzeeënaar J. Buijze beleeft alles met een brede glimlacht. Hij is met zijn meervoudige gehandicapte zoon Rob (42 jaar) naar de workshop gekomen. "En ik zie gewoon aan Rob dat hij het naar zijn zin heeft. Hier. Hij kan het me niet vertellen, maar ik zie het aan zijn lichaamstaal. Aan zijn bewegingen. Ik vind dit ook een ontzettend leuk idee;"

P. Benschop van Mee Zeeland - een organisatie die mensen met een beperking ondersteunt en adviseert - is al even enthousiast. "Ik vind dit echt heel bijzonder. Vooral omdat deze groep gehandicapten meestal buiten de boot valt. Het feit dat deze workshop speciaal op hen gericht is, maakt het in mijn ogen tot een heel bijzonder project."

Eén van de Gors-begeleiders sluit zich daar volmondig bij aan. "Erg indrukwekkend. Het is zo ontzettend leuk dat deze mensen nu eens in het licht staan. Echt een heel goed initiatief."

Op 't Hof, die de workshop samen met een aantal vrijwilligers verzorgt, toont zich na afloop van de eerste sessie moe maar voldaan. "We hebben heel hard aan de voorbereiding van deze workshop gewerkt en dat heeft zijn vruchten afgeworpen. Voor mij is het echt een uitdaging om met iedereen contact te krijgen en dat is goed gelukt. Het is mij erg meegevallen." De gisteren gehouden workshop was de eerste in een reeks van twintig.

-o-o-o-

Bedrijven investeren in samenleving en eigen sociale gezicht

"Maatschappelijk ondernemen is winst voor iedereen"

ZIERIKZEE - Rustige muziek, vrolijke bewegende lichtkleuren in een witte tent en veel persoonlijke aandacht voor de deelnemers

Dat staat centraal bij Space Station, het project van Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei voor mensen met een ernstige meervoudige handicap. Een belangrijke financiële bijdrage voor het project is afkomstig vanuit het bedrijfsleven op Schouwen-Duiveland. Plaatselijke ondernemers die zich samen met de maatschappelijke organisatie De Lichtboei inzetten voor een socialere samenleving waarin plaats en aandacht is voor iedereen.

Space Station is een initiatief van Philomene op 't Hof uit Sirjansland en Ariene van Westen uit Renesse. Een vernieuwend project dat mensen met een meervoudige handicap weer in de samenleving brengt. "MEE Zeeland, Arduin en het Gors juichen het initiatief toe. Ze willen dat reguliere instellingen activiteiten voor deze doelgroep organiseren", vertelt sectormanager Adrienne Klein-Zoutendijk van De Lichtboei.

Space Station is een alternatief voor de dagvoorziening van meervoudig gehandicapten. Het project maakt de deelnemers weer zichtbaar in de samenleving. "Huis Fleuroja in Zierikzee heeft op dit moment weinig vrijwilligers. Ook daarom moeten de mensen weer zichtbaar worden. Want zonder vrijwilligers stopt alles", aldus Adrienne.

De Lichtboei vervult een voortrekkersrol voor maatschappelijk ondernemen op Schouwen-Duiveland. Maatschappelijk ondernemen houdt in dat bedrijven zich er steeds meer bewust van worden dat zij een rol kunnen spelen bij het creëren van een goed functionerende sociale en economische omgeving. Daarom zijn ze bereid hierin te investeren. Het Schouwse bedrijfsleven hand in hand met maatschappelijke organisaties voor een socialere samenleving, dat is de visie achter de inzet van sectormanager Adrienne Klein-Zoutendijk. De Lichtboei werkt al jaren samen met instellingen en organisaties op maatschappelijk en levensbeschouwelijk terrein. Adrienne ziet kans om het traditionele partnerschap uit te breiden door het benaderen van het lokale bedrijfsleven. Met bedrijven die willen investeren in de kwaliteit van de samenleving wil ze zaken doen. Aan financiers kan De Lichtboei publiciteit en een link met een innovatief, grensoverschrijdend initiatief bieden. "Het bedrijf investeert niet alleen in de samenleving waarin het gevestigd is, maar ook in haar eigen sociale gezicht. Winst voor iedereen", aldus Adrienne.

Gepast ontzag

Een multimediale presentatie over maatschappelijk ondernemen werd woensdag 18 januari getoond aan vertegenwoordigers van de financiers Hotel congrescentrum De Zeeuwse Stromen, de CZ Groep, het Monuta Charity Fonds en het VSB Fonds. Het VSB Fonds steunt activiteiten op het gebied van kunst, zorg, educatie en participatie: "Waar de overheid het laat afweten, leveren wij een bijdrage", aldus vertegenwoordigster mevrouw Zijlstra. Cees Dogger van de Zeeuwse Stromen geeft aan dat zijn bedrijf geen vast beleid heeft voor financiering. "We willen meer doen dan een bordje bij het voetbalveld. Space Station is een bijzonder sympathiek project dat zonder bijdrage van het bedrijfsleven niet van de grond komt. Het is voor ons geen commerciële investering. Met gepast ontzag leveren we financiële middelen", zegt Dogger.

De contacten met het bedrijfsleven leggen Adrienne geen windeieren. De eerste twintig bijeenkomsten zijn financieel gedekt. Airpack Zierikzee leverde een belangrijke financiële bijdrage. Taxi Centrale Renesse geeft een impuls aan de continuïteit door zich nu al aan te melden als één van de hoofdsponsors voor het nieuwe seizoen dat in september van start gaat. Zowel bedrijfsleven, de financierende Fondsen en sectormanager Adrienne zijn het er over eens dat de verantwoording van de overheid blijft, ook nu andere financiële bronnen worden aangeboord.

Space Station geeft aandacht de kwetsbaren in de samenleving. Deelnemers worden benaderd op hun eigen bijzondere manier waarin veel persoonlijke aandacht, vrolijke kleuren en muziek de boventoon voeren.

(Foto: Brapa Magalingam)

-O-O-O-

Toneelworkshop voor mensen met een meervoudig handicap

(Artikel uit tijdschrift van BOSK.)

Space Station is belevingstheater dat zich richt op mensen met ernstige (meervoudige) beperkingen. De theater workshops bestaan uit een cyclus van twintig samenhangende workshops. In januari 2006 is de eerste Space Station van start gegaan, in september 2006 begint het nieuwe seizoen en volgt weer een serie workshops.

Space Station is theater dicht op de huid, intiem en rijk aan mime. Het tastbare decor geeft ruimte aan de verbeelding. Iedere beweging telt in een wisselbad van kleur, geur en klank. Space Station is baanbrekend voor wie leeft met een beperking. Het maakt de weg vrij voor culturele deelname. In alle workshops van Space Station zijn de hoofdrollen weggelegd voor mensen, die zelden een rol toebedeeld krijgen in het gangbare en experimentele toneel.

Belevingstheater

Adrienne Klein-Zoutendijk, Ariene van Westen en Philomene op 't Hof zijn de initiatiefnemers van Space Station. Ariene heeft al eerder gewerkt met mensen die niet zo zichtbaar zijn in de theaterwereld. In deze wereld zijn de voorstellingen vooral talig. Bij Space Station draait het om andere manieren van communiceren, bijvoorbeeld door muziek, stoffen, textiel en geuren. Bij de workshops wordt uitgegaan van de mogelijkheden van de deelnemers en niet van hun beperking. Het is belevingstheater, met een tastbaar decor en meer materialen om aan te raken.

Space Station wordt gelanceerd door Sociaal Cultureel Werk (CSW) De Lichtboei, te Zierikzee, en voor een groot deel gefinancierd door het bedrijfsleven.

Voor meer informatie, neem contact op met mevrouw A.T. Klein-Zoutendijk, sectormanager De Lichtboei, Telefoon (0111) – 412.075.

-O-O-O-

Toneel dicht op de huid met kleur, geur en klank

Applaus voor iedereen

17 april 2006 Ons Eiland. (Evenementen)

ZIERIKZEE - Applaus voor iedereen. Dat is het motto van de theaterworkshops Space Station iedere donderdagmiddag in het Multi Functioneel Centrum in Zierikzee. Met dit project biedt Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei een podium aan mensen die weinig zichtbaar zijn in het gangbare sociale en culturele verkeer.

De eerste serie van twintig workshops van Space Station richt zich op mensen met een meervoudig complexe handicap. In het kader van hun dagbesteding komen zij met een aantal begeleiders naar Space Station. De middagen staan ook open voor familieleden, vrienden en

andere belangstellenden. Space Station is een initiatief van Philomene op 't Hof en Ariene van Westen. Samen met de nodige vrijwilligers maken zij van iedere workshop een levendig gebeuren.

Space Station is toneel dicht op te huid. Tijdens de workshop afgelopen donderdag werd er gebruik gemaakt van de eeuwen oude gewoonte van het voetenwassen. Het is een manier om de vreemdeling welkom te heten. De vreemdeling die een lange reis achter de rug heeft. Het is een manier om tegen een gast te zeggen: "U bent welkom. Voor ons bent u een koninklijke gast. Wij willen uw voeten wassen." Voeten wassen komt voor in alle culturen en godsdiensten. De katholieke kerk gebruikt het symbolisme op Witte Donderdag.

Space Station zet alle zintuigen op scherp en stimuleert zodoende de creativiteit van de deelnemers. Theater wordt gepresenteerd als levende lichaamstaal. In de thema's komen de namen van de mensen terug, de dagelijkse handelingen, de seizoenen, maar ook meer abstracte elementen die verband houden met het beeld van jezelf, je keuzeruimte of het experimentele theater van Samuel Beckett. "Dit is toneel dicht op de huid", leggen de workshopleiders uit. "Elke beweging telt, in een wisselbad van kleur, geur en klank. "De deelnemers mogen dan meervoudig gehandicapt zijn, dat is niet meer dan een onderdeel van hun identiteit. "Binnen een individu," weet de Space Station groep, "bestaan beperkingen tezamen met sterke kanten. Deze sterke kanten staan centraal tijdens de workshops."

-o-o-o

Space Station is kunst op basis van gelijkwaardigheid

Door Esme Soesman, PZC

"Geef me lege ruimte, dan kan ik toneel maken", haalt Philomene op't Hof literair theoreticus Peter Brooks aan. Daarmee raakt ze aan de gedachte achter Space Station., een project dat ze opzet voor Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei.

Met onder andere schrijver Samuel Beckett als inspiratiebron werkt op't Hof aan de totstandkoming van theaterworkshops voor mensen met een meervoudige complexe handicap: kunstzinnig bezig zijn met vooral zintuiglijke middelen. "Op basis van gelijkwaardigheid."

Een rolstoeler en een armetierig violist voeren een minimaal gesprek op een straathoek. Niet de woorden en gebeurtenissen zijn in het werk van de van oorsprong Ierse Beckett van belang, maar de personages in een minimalistische setting. Hij" bevolkte en vermengde zijn eenvoudige scenario's met spelers, geuren en geluiden die door andere schrijvers vermeden worden", omschrijft de eveneens uit Ierland afkomstige op't Hof . Het is zo een beetje wat de inwoner van Sirjansland voor ogen heeft met Space Station. Iets doen met weinig: als een snoezelruimte op het toneel. Uit het boek van Saskia Egging en Thom Schrijer (Ik krabel en ontkom) plukt ze de tekst "Vanochtend ben ik opgestaan in vijftwintig kleuren". Zet iemand op het toneel en laat een ander kijken of voer vijftwintig kleuren aan, die de deelnemers kunnen beleven. "Dan heb je al toneel."Op't Hof studeerde in haar geboorteland sociale wetenschappen. Als dertiger pakte ze, gedreven door liefhebberij, aan de Londense universiteit de studie Engels op.. Literatuur lag en ligt haar nauw aan het hart. Ierse auteurs als Beckett en James Joyce behoren tot haar favorieten. Evenals Shakespeare, waarmee ze zich uiteindelijk specialiseerde. En nee, die liefdes van haar zijn niet strijdig met elkaar.

Strijdtoneel

Shakespeare zit als een spin in zijn web, omschrijft op't Hof. Aan de hand van zijn werk, kun je alles terugvinden. Ze verhaalt aan het ontroerende tweetal in *All that Fall* van Beckett dat een – zeer moeizame – reis aflegt tussen trein en thuis. De straat als strijdtoneel van deze tijd, legt op't Hof een verbinding tussen de in 1989 overleden Beckett en de zestiende- eeuwse Shakespeare – die via koningsdrama's zijn strijden streed. In beider werk ziet op't Hof heldendom terug. In een *King Lear* die, ontdaan van al zijn macht, zichzelf ontdekt. Maar ook in de personages van Beckett, omdat ze vastberaden hun weggetje blijven volgen.

Het is wat de literatuurlijfhebber intrigeert, zoals ook het geven van een stem aan mensen die het aan een stem ontbreekt meer en meer haar ding lijkt te worden. Tot twee keer toe trok de Sirjanslandse de afgelopen paar jaar met een stuk van Shakespeare de straat op. Voor de rechtbank in Middelburg werd eind 2002 een scène uit *De Koopman van Venetië* opgevoerd, als protest tegen de dreigende uitzetting van een asielzoeker gezin. Vorig jaar kon bij het Zierikzeesche gemeentehuis naar een bewerking van *De getemde Feeks* worden gekeken waarmee tegen de (personele) gang van zaken bij de Stichting Werkzaam werd geprotesteerd. Literatuur, of in brede zin kunst, als machtig instrument om jezelf te ontdekken en om de maatschappij om je heen te veranderen. Het is precies ook de stem die op't Hof mee wil geven aan de toekomstige deelnemers van Space Station. Kunstzinnig bezig zijn op bazig van gelijkwaardigheid. “Want mensen kunnen toevallig een handicap hebben maar ze moeten niet tot een kenmerk van hun identiteit gereduceerd worden”, stelt de Ierse. Space Station is nog in voorbereiding. Op't Hof hoopt de workshops nog dit jaar te kunnen beginnen.

Space Station

EMG nieuws

Space Station is theater dicht op de huis, intiem en rijk aan mime. Het tastbare decor geeft ruimte aan de verbeelding. Iedere beweging telt in een wisselbad van kleur, geur en klank. Space Station is baanbrekend voor wie leeft met een meervoudig complexe beperking.

De laatste toneelworkshop van Space Station van december stond in het teken van sneeuw en kou, een witte wereld. De Space Stations bemanning hadden zich uitgedost in witte kledij, het toneel werd belicht door ‘black light’ en witte meeuwen bewogen zich in de luchtstroom. Een witte tent, matrassen afgedekt met witte donzige hoezen, zelfs de normale grijze stapelstoelen voor ‘het publiek’ waren voorzien van een wit hoesje: alle attributen hielpen mee om een sprookjesachtige witte wereld te scheppen.

Bij binnenkomst werden de deelnemers gehuld in witte doeken, zelfs grootmoeders' witte gehaakte kleedje, gordijnen en spreien waren onder het stof vandaan gehaald om dienst te doen zodat alles en iedereen het gevoel kreeg mee te spelen. De deelnemers werden met ietwat plechtige muziek langs een doek met gaten geleid, een soort witte ‘tastmuur’ waar de vrijwilligers met hun gezicht doorheen staken of met hun handen die zwaaiden, gestoken in puntige handschoenen. Er was live pianomuziek, die als een rode – in dit geval witte – draad door de ‘voorstelling’ heenliep.

Om nog wat meer in de stemming te komen, werd eerst een spelletje gedaan. De deelnemers konden door creatief materiaalgebruik het ‘gekraak’ van sneeuw beluisteren of zelf ten gehore brengen. Er werd door een Schouws echtpaar in klederdracht een zelfgeschreven verhaal verteld in de streektaal. De toehoorders die dit dialect niet kenden, hadden behoorlijk wat moeite dit te volgen. Vervolgens werd de inwendige mens versterkt door middel van

chocomel met slagroom en bolussen met poedersuiker. En als klap op de vuurpijl werd er door middel van een luchtkanon ‘sneeuw’, d.w.z. kleine stukje verpakkingsmateriaal de menigte ingeschoten. Ziet u de bende die daardoor ontstond voor u? Iedereen ervoer de workshop als een ware belevens.

Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei te Zierikzee

Meer informatie: Ans Eilers, secretaris Space Station.

Contactpersoon Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei: Drs. A.T. Klein-Zoutendijk, sectormanager. Telefoon 0111 – 412075 of 06-33310946.

Een heerlijk dakje

(Ons Eiland)

Ze vond het een heerlijk dakje. De rode “loper” die vrijwilligers omhoog hielden bij de start van Space Station inspireerde Janny direct om eronder te gaan zitten. Zij is een van de deelnemers aan het theaterproject voor meervoudig gehandicapten dat vorige week van start ging in het Zierikzeesche MFC. Op de foto Willeke Dokman met haar moeder.

-o-o-o-

SPACE STATION

Theater voor mensen met een meervoudige beperking . (Tijdschrift van MEE Zeeland)

Bij Space Station kunnen mensen met meervoudige beperkingen zelf aan theater doen. Dat is nieuw, uniek en tot nu toe succesvol. Space Station opereert binnen het programma van het Sociaal Cultureel Werk “De Lichtboei” in Zierikzee.

De deelnemers mogen dan meervoudig gehandicapt zijn, dat is niet meer dan één onderdeel van hun identiteit. Binnen het individu bestaan beperkingen tezamen met sterke kanten. De sterke kanten staan centraal tijdens de serie workshops. Presentator Ariene van Westen en coördinator Philomene op ’t Hof zijn de drijvende krachten achter Space Station.

Eigen krachten in een andere omgeving

Ariene heeft in Utrecht vrijwilligerswerk gedaan en gezien dat mensen soms niet uit hun benauwde cirkel raakten. ‘Als je mensen bij cultuur betreft, doorbreek je dit. Space Station biedt kwetsbare mensen met meervoudige beperkingen nieuwe mogelijkheden. Aan de hand van thema’s ervaren zij hun kracht.’ Philomene: ‘Space Station is er voor de mensen zelf. Ze treden niet op voor anderen. Het moment zelf is het belangrijkste. Gewone handelingen worden een schouwspel.’

Ariene: ‘We houden workshops waarin elke keer een ander thema centraal staat. Neem de dichtregel van Thomas Schrijer: ‘Vanochtend ben ik opgestaan in vijfentwintig kleuren. “We spelen het opstaan, openen de gordijnen, ervaren het licht en donker, wassen voeten. Denk je maar eens in hoe dat is met deelnemers die nauwelijks praten of heel moeilijk bewegen.”

Muziek is een niet te missen element

Ariene: “Er is altijd muziek bij. Elke keer hebben we een andere musicus; een trompettist, pianist, gitarist. In de workshops hebben de deelnemers invloed op het verloop. Er is veel aandacht voor interactie en communicatie. Het is een samenspel tussen de aanwezig mensen, professionals, vrijwilligers, begeleiders uit de zorg, maar ook ouders, broers en zussen.

Musici gezocht

Philomene en Ariene: „We hebben veel steun uit de samenleving. Wij zijn blij dat bedrijven Space Station sponsoren. Ook MEE Zeeland helpt ons. Op korte termijn sluiten we een samenwerkingsovereenkomst. Wij hebben nog wel behoefte aan mensen die een muziekinstrument bespelen en mannen die volop willen meewerken.

Wat we ook gaan doen is praten met het Zeeuwse Actions Speak Louder, van choreografe Charlette Lomans, waarin mensen met andere beperking optreden.

Onze plannen reiken verder dan Space Station nu. We willen de workshop ook elders promoten. We hopen dat weer nieuwe deelnemers zich aanmelden. In het Multifunctioneel Centrum in Zierikzee hebben we een prachtige zaal ter beschikking.

Wie meer over Space Station wil weten kan bellen met: De Lichtboei 0111 – 41 20 75 of met MEE Zeeland in Goes (Petra Benschop) tel. 0113 – 22 50 00.

-O-O-O

Space Station draagt de mens op handen

ZIERIKZEE - Een warm bad van geur, kleur en klank. Dat is heel kort samengevat het idee achter Space Station, het toneelproject voor mensen met een meervoudige handicap.

foto Marijke Folkertsma

Op handen dragen was het motto tijdens de feestelijke slotbijeenkomst gisteren en de deelnemers aan het project werden ook letterlijk op handen gedragen en wel in een authentieke ouderwetse draagstoel, ooit gefabriceerd in Parijs. Net als de 19 eeraan voorafgaande sessies was ook de afsluitende bijeenkomst zintuigenprikkelend. Met als extraatje voor iedereen een persoonlijk diploma. Wordt vervolgd, als er voldoende financiële steun gevonden wordt.

-O-O-O

SPACE STATION 3

Ontwikkeling speciaal lesproject voor meervoudig gehandicapten

door Ali Pankow

Dinsdag 20 november 2007 - ZIERIKZEE - Space Station, het workshopproject voor meervoudig gehandicapten, legt met ingang van het derde seizoen, donderdag, de meetlat aanzienlijk hoger. De bedenkers van het project, Philomène op 't Hof en Arienne van Westen, focussen zich na twee succesvolle seizoenen nu ook op de lange termijn. Zij willen lesmateriaal verzamelen voor een speciale kunstopleiding bij een reguliere onderwijsinstelling zoals het ROC.

Ze zouden dat aanbod graag verankerd zien binnen reguliere instellingen en dus niet geïsoleerd bij specifieke organisaties voor mensen met een intensieve hulpvraag.

Het lesmateriaal dient aan te sluiten bij de beleving van deze mensen. "Voor zover ons bekend, zijn er elementen opgenomen in dit project die nergens anders in Europa te vinden zijn", zegt Op 't Hof.

Zij en Van Westen kanten zich tegen de vrij algemene opvatting dat meervoudig gehandicapten ongeschikt zijn voor culturele activiteiten. Meestal wordt de nadruk gelegd op de beperkingen van deze mensen. 'Ze hebben een ernstige verstandelijke én lichamelijke handicap. De meesten kunnen niet praten en niet lopen. Ze kunnen net zoveel begrijpen als een baby van een paar maanden oud. Veel van deze mensen kunnen ook niet goed zien of horen en ze hebben epilepsie'.

"Wij ervaren die systematische uitsluiting als een onrechtvaardigheid waar iets aan gedaan kan worden. Het onderwijs en het culturele leven kunnen toegankelijk gemaakt worden voor iedereen." Op 't Hof en Van Westen doen dat door middel van workshops bij Space Station. Zij keren de zaak dus om: Niet uitgaan van hetgeen meervoudig gehandicapten niet kunnen, maar activiteiten aanbieden waar deze mensen wél iets aan hebben.

Uitgangspunten zijn elementen uit de theaterwereld (vormgeving, muziek, poëzie) en ervaring met de zintuigen. "Wie het landschapsdecor niet kan zien, kan het wel ruiken. Wie het niet kan horen, kan het aanraken. Wie het niet kan begrijpen, kan de saamhorigheid en live muziek als een warme deken om zich heen voelen."

Toneeldoeken van veel verschillende materialen spelen een belangrijke rol. Van Text to Texture is de omschrijving daarvoor in het projectplan. Op 't Hof en Van Westen geven daarmee aan dat de sfeer van een verhaal niet alleen met tekst, maar bijvoorbeeld ook met het voelen van een stofstructuur is op te roepen. Twee succesvolle seizoenen Space Station hebben al heel wat vooroordelen kunnen wegnemen. Sponsoring en fondswerving verlopen behoorlijk goed en er is een goede samenwerking tussen MEE-Zeeland en zorgaanbieders als 't Gors en Zuidwester. Verder is er grote bereidheid bij vrijwilligers uit de regionale kunstsector.

De fototentoonstelling Beeldschoon is als het ware op de speelvloer ontstaan. De opnamen van vakfotografen Marijke Folkertsma en Sylvia Wennekes tonen geluksmomenten die de deelnemers tijdens de workshops ervaren.

Space Station begint donderdag het derde seizoen. Doel op de lange termijn is: opzet regulier aanbod culturele activiteiten voor meervoudig gehandicapten

-o-o-o

Ons Eiland – donderdag 22 november 2007.

GELIJKE KANSEN EN APPLAUS VOOR IEDEREEN

(foto: Marijke Folkertsma)

ZIERIKZEE – Space Station een initiatief van Sociaal Cultureel Werk De Lichtboei in samenwerking met MEE Zeeland, biedt voor het derde jaar toneelworkshops waarin de hoofdrol weggelegd is voor mensen met een zeer intensieve hulpvraag.

Space Station biedt aan twaalf vaste cursisten en vijftien andere spelers een magische wereld, tegen een achtergrond van keur, licht en geluid. Mensen met minimale motorische mogelijkheden worden speels uitgedaagd hun ruimte te nemen. De tastbare decors zijn speciaal voor de zintuiglijk beperkte deelnemers ontworpen. De beweeglijke wereld van SP met haar heldere kleuren, warme lichten, rijke geuren en onvermijdelijk, de ingebouwde vluchtroutes levert een ruim podium voor verdieping, innerlijke vrede, gemeenschap en welzijn.

Naast de theaterworkshops wordt het fotoproject Beeldschoon verder ontwikkeld en landelijk tentoongesteld. De kunstvorm fotografie geeft de beeldvorming rondom mensen met een intensieve hulpvraag een facelift.

Het jaar 2007 is het Europese Jaar van het Gelijke Kansen voor iedereen. Met het motto 'Applaus voor iedereen' speelt Space Station hier op in. De aandacht voor gerechtigheid en het scheppen van gelijke kansen was reden voor bedrijven om sponsor te worden.

-0-0-0

Space Station wil meer de boer op

ZIERIKZEE - Het Zeeuwse theaterproject Space Station moet veel meer de boer op. Dat was de conclusie van de crew na de toneelworkshop afgelopen donderdag.

Graanstorm tijdens toneelworkshop van Space Station. Foto A. Overdevest

Met het thema 'In de kiem', lanceerde Sociaal-Cultureel Werk De Lichtboei in Zierikzee een nieuwe module workshops voor mensen met een intensieve hulpvraag. Naast ondersteuning van acht vaste vrijwilligers van Mee Zeeland - de organisatie voor mensen met een verstandelijke beperking - werd deze avontuurlijke gebeurtenis mogelijk gemaakt door medewerking van Boer Bart uit Bru en Meelfabriek Krijger. Deze firma leverde 's morgens 250 kilo graan en meel in papieren zakken af. Een gehonoreerde subsidieaanvraag bij Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Schouwen-Duiveland betekende dat Space Station opnieuw alles uit de kast kon halen om een spetterende start te maken in het nieuwe jaar. Het Zeeuwse theaterproject Space Station heeft als doel culturele deelname toegankelijk maken voor iedereen. Om haar doel te bereiken sluit ze allerlei verrassende partnerschappen, in dit geval met de meelfabriek en de boer, vorige keer op locatie met Staatsbosbeheer. Space Station biedt aan twaalf vaste cursisten en vijftien andere spelers een magische wereld, tegen een achtergrond van kleur, licht en geluid. Mensen met minimale motorische mogelijkheden worden speels uitgedaagd hun ruimte te nemen. Tijdens de wekelijkse workshops is er ruimte voor ontmoeting en ruimte voor de scheppende kracht in jezelf. Bij het inrichten van de theatervloer afgelopen donderdag werd eerst een tunnel gebouwd, dit om het idee van ondergronds voelbaar te maken bij de entree. "De ontvangst met vogelzang zette de goede toon, het verbaasde mijzelf opnieuw hoe intens de deelnemers het welkom beleven en het herhaaldelijk noemen van hun naam - dat maakt veel los", zegt Ariene van Westen, artistiek leider van Space Station na afloop. Voorafgaand aan de workshop werd het graan in een groot bad gestort. Gedurende de voorstelling konden de deelnemers zich heerlijk in deze tarwe wentelen en ermee gooien. Dat was dolle pret. Verder kwamen alle aspecten van meel aan bod; melig worden, pannenkoeken bakken, beslag op elkaar leggen. Ook de tarwekiemolie waar de huid mee gemasseerd kan worden, werd niet vergeten. Dit laatste gebeurde in alle rust en stilte met de Pastorale Symfonie van Beethoven op de achtergrond. Het spelen van het sambaballenlied van André van Duin - met tarwesamba's - zorgde daarna voor hilariteit en beweging. Jaap die zich het prettigste voelt aan de rand van de kring danste in het midden vol

overgave met Sandra, de begeleidster van 't Gors die op subtiele wijze openheid en verborgenheid aan een ander kan overbrengen. Halverwege de theaterworkshop werd het graan naar de molen gebracht. Van de melige toneelspelers werden vier wieken gevormd en - onder het zingen van het liedje 'Zo draait de molen', kwam de carrousel eerst langzaam op gang, maar bij 'Zo draaien de wieken' werd het gas toch even ingetrapt. Vanmiddag, donderdagmiddag 17 januari, vindt de theaterworkshop van Space Station opnieuw plaats in het MFC te Zierikzee, deze keer rond het scenario 'Les parfums de la nuit'. Space Station is op zoek naar meer mannen met draagkracht die het vaste team van vrijwilligers af en toe bij kunnen staan met dragen en tillen en gewoon meedoen met alle aspecten van de workshop. Boer Bart: "Dit is iets wat de boer niet kent maar ik voel me hier helemaal op mijn plek." Voor meer informatie over Space Station: Petra Benschop van MEE Zeeland, 0113-225000.

-0-0-0

Space Station te gast bij Staatsbosbeheer.

Vandaag 13 december 2007 – het was een prachtige zonnige dag - ging Space Station op tournee naar het bos in Westenschouwen, met als thema: "Shalom". De focus van de toneelworkshop werd aangeduid met "Zoeken naar warmte". Het Zeeuwse theaterproject Space Station heeft als doel culturele deelname toegankelijk maken voor iedereen. Om haar doel te bereiken, sluit ze allerlei verrassende partnerschappen, in dit geval met Staatsbosbeheer.

Geluiden van dichtslaande deuren en griezel geeuwgeluiden, trapgeloop en geknor van in hun slaap verstoorde mensen. Het had de soundtrack voor een Hitchcock film kunnen zijn. Het werd echter de soundscape voor een workshop over vrede en welzijn in Educatief Centrum Staatsbosbeheer te Westenschouwen.

De ingang van dit centrum wordt omringd door koudstalen fietsenrekken. Deze werden ingepakt en tot warmrode verwelkomende armen getransformeerd. De houten tafels, die ook op het buitenterrein staan, werden bedekt met rode en witte tafelkleden en rood-witte knuffelbeesten. In de grond rondom diverse bomen werden lange kerststerretjes gestoken met onder handbereik een kleinere vorm van deze koudvuur brandertjes.

De deelnemers werden ontvangen, in rode warme doeken gewikkeld en door de Space Station crew voor een kleine boswandeling rondgeleid. Aan het eind van deze escapade werden de sterretjes aangestoken. Nou dat was een feest! Sommige deelnemers durfden ze zelfs vast te houden en werden lichtdragers. Ondanks de zon werd het toch wel koud. Met dat soort tastbare tegenstellingen werkt artistiek leider Ariene van Westen graag tijdens het begeleiden van een workshop. We gingen dus snel naar binnen, waar het houtvuur reeds lustig brandde en de verwarming op volle toeren draaide.

Eenmaal zonder rillen op een stoel plaatsgenomen, werd er een scenario ontwikkeld rondom "shalom", wat doorklonk in de muzikale welkomsgroet: shalom chaveriem, vrede en welzijn, voor jou mijn vriend, In een variant op de stoelendans, was er een sjalendans: wie de 'sjaal om' had als de muziek stopte, daar was de 'shalom' te vinden. De dans liep uit op een sterrenjacht, die muzikaal begeleid werd met de wens: "Dit kerststerretje, schijnt helder klaar, dat het de weg mag leiden, naar een vreedzaam nieuw jaar".

Uiteraard werd er ook kerstpost klaargemaakt en door een lopende brievenbus opgehaald. Een onderdeel van de workshop dat erg toegankelijk bleek voor mensen met een diep verstandelijke beperking was het geluid van klokken, in meerdere betekenissen. Het luiden van de grote (kerk)klokken werd door de deelnemers in gang gezet, met dien verstande dat de ene helft van de mensen "bim-de" en de andere helft "bam-de". Ook de tikkende klok uit het lied "The syncopated clock" van Leroy Anderson werd uitgebeeld met heen en weer gaande

hoofden. Tussen de verschillende onderdelen zongen we onder gitaarbegeleiding kerstliederen en bij het bekende “Jingle Bells” werden ook de kleine belletjes luid en duidelijk gehoord én geblazen.

Bij de andere betekenis van “klokken”, dus onder het drinken, werden de spelers uitgenodigd slikgeluiden voort te brengen, maar dit is een in verhouding zacht geluid en was wat moeilijker te volbrengen.

Aan het eind werd het kerstverhaal “Geen stille nacht” van Nicholas Allan over de herbergier als hoorspel ten tonele gevoerd met geluiden van dichtslaande deuren, trapgelopen en geeuwgeluiden en geknor van in de slaap verstoorde mensen.

En ... eindelijk was er dan echte koffie met oliebollen en appelbeignets.

Bij een lekker kopje koffie en smeulend haardvuurtje werd er nog wat nagepraat en nagenoten en werden we door de beheerder uitgezwaaid. Opnieuw had de beweeglijke wereld van Space Station met haar heldere kleuren, warme lichten, rijke geuren een ruim podium voor verdieping, innerlijke vrede, gemeenschap en welzijn gecreëerd.

Space Station biedt aan twaalf vaste cursisten en vijftien andere spelers een magische wereld, tegen een achtergrond van kleur, licht en geluid. Mensen met minimale motorische mogelijkheden worden speels uitgedaagd hun ruimte te nemen. Tijdens de wekelijkse workshops is er ruimte voor ontmoeting en ruimte voor de scheppende kracht in jezelf.

Space Station legt tijdens het derde seizoen de meetlat aanzienlijk hoger. De crew focust zich na twee succesvolle seizoenen nu ook op de lange termijn. Wij gaan lesmateriaal ontwikkelen voor een speciale toneelopleiding bij een reguliere onderwijsinstelling zoals het ROC.

--o-o-o--

EMB Nieuwsbrief

Chillen met EMB

Op allerlei manieren kun je Valentijnsdag vieren. Deelnemers aan de toneelopleiding van Space Station bedachten iets heel “anders” dit jaar. Ze nodigden een groep scholieren van scholengemeenschap Pontes uit om, op 14 februari, een van hun workshops bij te wonen. Alle scenario's zouden rondom het thema *chillen* draaien. Rustige muziek, bewegende lichtkleuren, een vertrouwde omgeving, een intieme sfeer en veel persoonlijke aandacht, dat zijn kernbegrippen voor de toneelliefhebbers die allen een ernstige meervoudige beperking met zich meedragen.

Op allerlei manieren kun je chillen. Dat bleek uit de ontmoetingen die tot stand kwamen tijdens de workshop die plaats vond in het MFC te Zierikzee op Valentijnsdag. “Gooi de woorden overboord”, adviseerde artistiek leider Ariene van Westen van te voren, “want zo laten we ons niet kennen”. Niet alleen taal maar de hele programmering van Space Station werd die middag door de jonge lui overboord gegoid.

Tijdens de welkom ceremonie was alles nog aardig op de rails. De studenten hadden van tevoren naamschilderijen gemaakt en muziek voorbereid, met inzet van saxofoon, klarinet, gitaar, piano, dwarsfluit en zang. Al snel bleek dat de bruggenbouwers van het echte chillen hielden - je eigen weg gaan, zomaar zitten, hangen, herrie maken, kauwgom kauwen, je niet teveel aantrekken van de gangbare zaken, ruimte overlaten voor de scheppende kracht in jezelf en in een ander. Op verbazingwekkend snelle manier, stapten ze de beleveniswereld van de vaste deelnemers binnen en wisten ze contact te leggen met iedereen, met Willeke en

Ronald, Peter en Peter, Jolanda en Joost, Rob en Annemiek, Carolien en Iwan, Jaap en Annemiek. Er werd geblowed (uitgeblazen) op de tune van 'Blowin in the Wind', gedeind op grote blauwe ballen, de box werd uitgedeeld en de boksbal deed dienst als hangplek - alles erop gericht om elkaar te raken in dit lichaamsgebonden theater.

Net zoals de leerlingen, had Iwan zelfgebakken taart meegenomen, want tijdens Space Station worden alle zintuigen geprikkeld. Eén van de scholieren bleek een super solozanger te zijn en ze gebruikte haar speciale gave om communicatie op gang te brengen met de vaste deelnemers. "Oh oh Delilah", zong ze iedereen toe, maar dan met eigen namen. En wie kent zijn eigen naam niet? Joost bleef heel lang hangen, alsof hij een echte gangster was maar tegen het einde kwam hij goed op gang en ontdekte de ruimte als een ware skater. Willeke en Jolande, die normaal gesproken niets hebben met chillen, werden meegesleept in het enthousiasme van de leerlingen. 'Zitten is ook een werkwoord', luidde de focus van de middag en dat zullen ze wel ervaren hebben. Olaf was vooral onder de indruk van het kleine jonge hondje die ook voor het eerst aanwezig was.

Voordat ze het wisten was het tijd voor de *cooling down*. Was de workshop werkelijk zo *cool*? De deelnemers zetten alles nog eens in het goede perspectief: "Omarm mij en wees niet KOEL. Want wat ik nog wel weet, is wat ik voel." Geen cool slot dus, maar het bleef wel vet: er werd een grote schaal friet – heb je ook nodig om te chillen - op tafel gezet.

PZC 22 maart '08

STEUN VOOR SPACE STATION

Theaterproject voor gehandicapten krijgt hulp bedrijven en ROC – Door Melita Lanting ZIERIKZEE –Aan een fotoboek wordt gewerkt en er komt ook een buiten-expositie om de beeldvorming te veranderen.

De trekkers van het project Space Station – een theaterproject voor meervoudig gehandicapte mensen – zitten boordevol plannen en daarvoor krijgen ze nu hulp van bedrijven en het ROC. De bedrijven en Space Station vonden elkaar afgelopen week in Middelburg tijdens de Beursvloer Zeeland. Daar konden bedrijven hun maatschappelijke betrokkenheid tonen door diensten aan te bieden aan eeuwig armlastige projecten of verenigingen zoals het Zierikzeese Space Station.

P. op 't Hof is een van de bedenkers van het project. "Wij zijn ontzettend blij met de hulp. Dat is goud waard. We kunnen nu extra dingen doen die niet kunnen met ons normale budget. Wij zijn totaal afhankelijk van dit soort maatschappelijk ondernemen, want we krijgen geen cent structurele subsidie." De ZLM heeft bijvoorbeeld hulp toegezegd om de buiten-expositie op poten te zetten.

"We willen meehelpen om na te denken wat je in dit project kan doen met beeld en tekst", zegt H. Rentmeester van de ZLM. "Ze willen de stichting met billboards meer onder de aandacht brengen maar misschien moet je ook iets met folders doen. Daar moeten we samen nog over nadenken." A. de Zeeuw van het ROC zet leerlingen van de opleiding media-vormgeving aan het werk om een fotoboek op te maken, te printen en uit te zoeken waar het goedkoop gedrukt kan worden. "Dan werken ze aan een echt project, dat is leuker dan iets dat verzonden is en ze kunnen gelijk oefenen in gesprekken met de mensen," zegt De Zeeuw. Accountantskantoor PriceWaterhouseCoopers gaat de plannen voor het nieuwste onderdeel (edoeatie) financieel helemaal doorrekenen.

-0-0-0